

ESA RANNIKKO

OSAAJAT OPINTIELLÄ

- täydennyskoulutuksen markkinointitutkimuksen tuloksia

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU
ÅBO YRKESHÖGSKOLA

TURUN AMMATTIKORKEAKOULUN PUHEENVUOROJA I I

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU
TURKU 2003

ISBN 952-5113-54-X (painettu)

ISSN 1457-7941 (painettu)

ISBN 952-5113-55-8 (verkkojulkaisu)

ISSN 1459-7756 (verkkojulkaisu)

URL: <http://www.turkuamk.fi/julkaisut/isbn9525113558.pdf>

Painetun julkaisun myynti: julkaisumyynti@turkuamk.fi

Sisällys

1 JOHDANTO	6
2 TÄYDENNYSKOULUTUKSEEN OSALLISTUNEIDEN TAUSTATIETOJA	7
3 OSALLISTUNEIDEN KOULUTUSVALINNAT	16
4 OSALLISTUNEIDEN MIELIPITEITÄ TÄYDENNYSKOULUTUKSEN MAINONNASTA	35
5 MUUTTUJIEN VÄLISIÄ YHTEYKSIÄ	45
6 LOPUKSI	52
KIRJALLISUUTTA	53
LIITTEET	54

KUVIOT

- Kuvio 1. Osallistuneiden sukupuoli
- Kuvio 2. Osallistuneiden asuinkunta osallistujien lukumäärän mukaan.
- Kuvio 3. Osallistuneiden ikäjakauma
- Kuvio 4. Osallistuneiden koulutustausta
- Kuvio 5. Osallistuneiden työtilanne tai asema
- Kuvio 6. Osallistuneiden toimiala
- Kuvio 7. Syy täydennyskoulutukseen osallistumiseen
- Kuvio 8. Koulutusjaksolle osallistumisen syyt
- Kuvio 9. Syy Turun AMK:n koulutuksen valitsemiseen
- Kuvio 10. Henkilöstökoulutuksen järjestäminen vastaajan työpaikalla
- Kuvio 11. Osallistuminen täydennyskoulutukseen lähitulevaisuudessa
- Kuvio 12. Koulutusala, jolle aikoo osallistua lähitulevaisuudessa
- Kuvio 13. Koulutuksen pituus
- Kuvio 14. Sopivin aika osallistua täydennyskoulutukseen
- Kuvio 15. Sopivin koulutusmuoto osallistujille
- Kuvio 16. Täydennyskoulutukseen osallistumattomuuden syyt
- Kuvio 17. Koulutustietojen hakeminen
- Kuvio 18. Tietokanava Turun AMK:n täydennyskoulutukseen osallistumiseen
- Kuvio 19. Täydennyskoulutuksen mainonnan huomaaminen
- Kuvio 20. Mainonnan herättämä kiinnostus lisäkoulutukseen
- Kuvio 21. Turun AMK:n mainosten informatiivisuus
- Kuvio 22. Täydennyskoulutuksen mainonnan riittävyys
- Kuvio 23. Mainoskanava, joka tavoittaa osallistujat parhaiten
- Kuvio 24. Tiedon riittävyys koulutustarjonnasta

TAULUKOT

- Taulukko 1. Osallistuvien sukupuoli
- Taulukko 2. Osallistuvien koulutusaste
- Taulukko 3. Osallistuvien ikä
- Taulukko 4. Osallistuvien työasema
- Taulukko 5. Osallistuvien kotikunta

LIITTEET

- Liite 1. Kyselylomake
- Liite 2. Asema työssä / omat kokemukset Turun AMK:sta positiivisia
- Liite 3. Osallistujien koulutus / työnantajan suositus
- Liite 4. Ikä/perhesyyt
- Liite 5. Työasema / ei koulutustarvetta
- Liite 6. Työasema/perhesyyt
- Liite 7. Täydennyskoulutukseen osallistuminen / mainonnan huomaaminen

- Liite 8. Ikäluokat / mainonnan huomaaminen
- Liite 9. Osallistujien koulutus / tiedon riittävyys
- Liite 10. Mainonnan huomaaminen / mainonnan riittävänä pitäminen
- Liite 11. Tiedon riittävyys koulutustarjonnasta / mainonnan huomaaminen
- Liite 12. Tiedon riittävyys koulutustarjonnasta / mainonnan riittävänä pitäminen
- Liite 13. Pearsonin korrelaatiotesti. Mainonnan huomaaminen, mainonnan riittävänä pitäminen ja tiedon riittävyys koulutustarjonnasta

1 JOHDANTO

Vuoden 2003 syyskuussa suoritettiin Turun ammattikorkeakoulun (AMK) täydennyskoulutus- ja palvelukeskuksen asiakkaiden keskuudessa markkinointitutkimus, jonka tarkoituksena oli selvittää asiakkaiden taustatietoja ja mielipiteitä täydennyskoulutukseen hakeutumisesta, koulutuksen sisällöstä ja mainonnan vaikutuksesta. Tutkimuksen avulla Turun AMK:n täydennyskoulutuksen markkinointia pyritään tehostamaan ja kohdentamaan oikeille asiakasryhmille.

Tutkimuksen perusjoukkona oli vuonna 2002 Turun AMK:n täydennyskoulutukseen osallistuneet, yhteensä 6606 henkilöä. Otannassa käytettiin klusteriotantaa, jolloin otantaan tuli painotetusti eri koulutusalojen asiakkaita. Otannassa olivat mukana eri koulutusaloilta kauppa ja palvelu (100 henkilöä), tekniikka ja luonnonvara (84), sosi-aali- ja terveys (100), kulttuuri (96), yritysten kehittäminen (100) ja erikoistumisopinnot (340). Kaikkiaan otannassa oli siis mukana 820 henkilöä.

Tutkimus toteutettiin kyselynä, joka lähetettiin vuonna 2002 Turun AMK:n täydennyskoulutukseen osallistuneille. Tutkimukseen osallistui 335 henkilöä, eli vastausprosentiksi tuli 41%. Neljä kyselylomaketta jouduttiin hylkäämään liian myöhäisen saapuminen vuoksi, ja yksi lomake oli puutteellisesti täytetty. Vastausprosenttia on pidettävä tämänäyttöisissä kirjekselyissä varsin tyydyttävänä ja kertonee osaltaan asiakkaiden kiinnostuksesta koulutukseen liittyviin asioihin.

Tämä tutkimus on tavallaan jatkoa tänä vuonna ilmestyneeseen selvitykseen Turun avoimen AMK:n vuoden 2002 opiskelijoista: ”Opiskelukokemuksia avoimessa ammattikorkeakoulussa”. Näiden julkaisujen pohjalta voidaan nyt muodostaa käsitys Turun AMK:n aikuisopiskelijoista. Tiettyjä perustietoja lukuun ottamatta näiden julkaisujen kysymykset poikkeavat toisistaan, joten kovin suoria vertailuja aikuisopiskelijoiden mielipiteistä ei voida kuitenkaan tehdä.

Tutkimuslomakkeen suunnitteluun osallistui erityisesti projektipäällikkö Katri Salonen ja koulutussuunnittelija Kati Eklund markkinointitiimistä sekä projektityöntekijä Esa Rannikko, tutkimuksen tekijä. Lisäksi Turun AMK:n henkilökuntaa osallistui lomakkeen arviointiin ja testaukseen. Tutkimuslomake postitettiin asiakkaille syyskuun alussa ja lomaketietojen analysointi aloitettiin lokakuun alussa (Liite 1).

Jokaisen luvun loppuun on koottu yhteenveto. Lisäksi kappaleessa 6 tärkeimmät tulokset esitetään vielä tiivistetysti.

2 TÄYDENNYSKOULUTUKSEEN OSALLISTUNEIDEN TAUSTATIETOJA

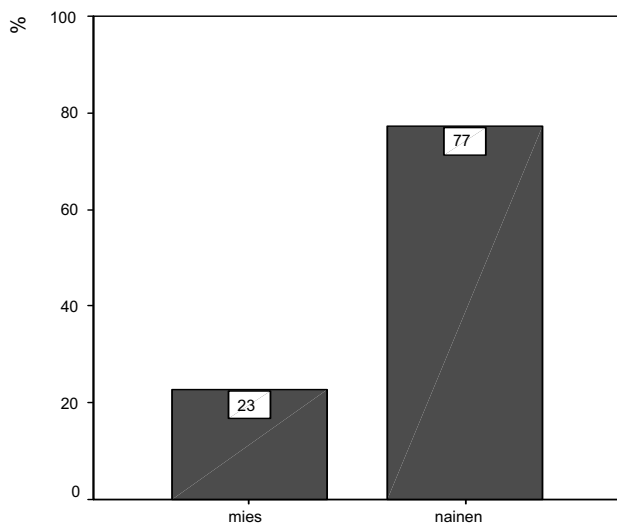
Aluksi kysyttiin koulutukseen osallistuneiden henkilöiden taustatietoja: sukupuolta, ikää, kotipaikkakuntaa, koulutusta, työtilannetta ja asemaa sekä toimialaa.

Täydennyskoulutukseen osallistuneiden sukupuolijakauma

Ensimmäiseksi tarkasteltiin tutkimukseen osallistuneiden sukupuolta. Miehiä vastaajista oli 23,3% (n=78) ja naisia 76,7% (n=257). Täydennyskoulutukseen osallistujien sukupuolijakauma on siis hyvin naisvaltainen. Tämä tulos vastaa keväällä 2003 tehtyä Turun avoimen AMK:n opiskelijaselvitystä, joka osoittaa aikuisopiskelijoiden olevan enimmäkseen naisia: tosin avoimen AMK:n selvityksessä naisia oli suhteessa miehiin vielä enemmän, eli peräti 88%. Vaikka on mahdollista, että miesten ja naisten vastaamisaktiivisuudessa on eroja, ero miesten ja naisten prosenttiosuuksissa on niin huomattava, ettei pelkkä vastaamisaktiivisuus voi selittää tätä, vaan eron täytyy joutua opiskelijamäärissä olevasta erosta.

Täydennyskoulutuksen koulutustarjonnalla lienee vaikutusta sukupuolijakaumaan, koska naisvaltaiselta sosiaali- ja terveystalalta on eniten osallistujia kaikkiin koulutuksiin. Sen sijaan klusteriotoksella sinänsä ei mitään ilmeisimmin ole vaikutusta sukupuolijakaumaan, koska sosiaali- terveystalalan otos (100) ei ollut suurempi kuin muidenkaan alojen ja oli selvästi pienempi kuin erikoistumisopintojen (340).

Kuvio 1. Osallistuneiden sukupuoli (n=335)

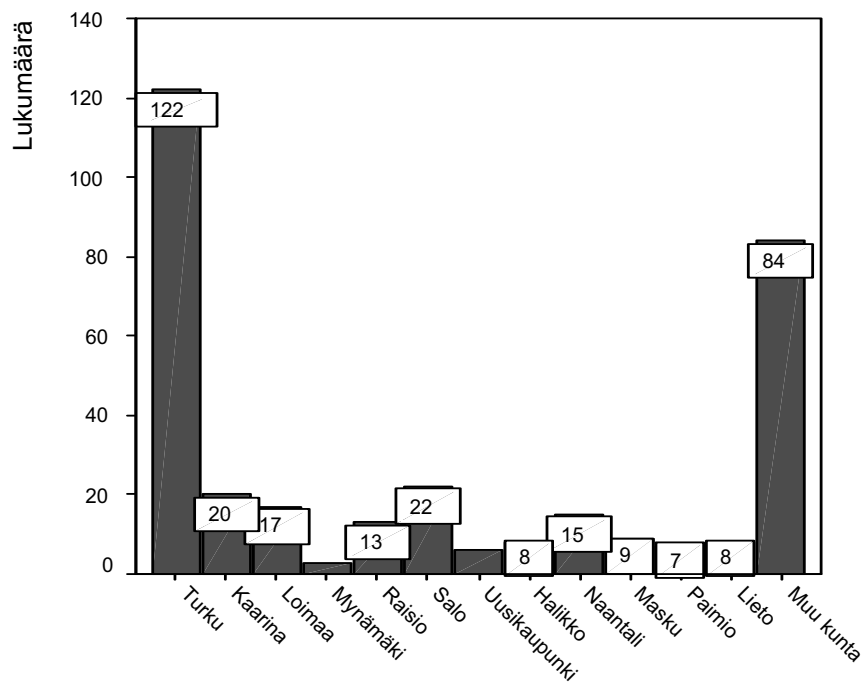

Täydennyskoulutukseen osallistuneiden asuinkunta

Täydennyskoulutukseen osallistuneista oli yli kolmasosa turkulaisia eli 36,5% (n=122). Toiseksi eniten koulutettavia oli Salosta, eli 6,6 % (n=22). Kaikkiaan hajonta asuinkunnan suhteen oli varsin suurta: niinpä kyselylomakkeessa otsakkeen muu kunta alle sijoittuu noin neljäsosa vastaajien kotikunnista. Pienenä yllätyksenä voidaan pitää pienten kuntien kuten Maskun 2,7% (n=9) ja Halikon 2,4% (n=8) suhteellisesti suurta osuutta osallistujien kokonaismäärästä: jäihän näiden taakse mm. sellaisia kaupunkeja kuin Pori, Rauma ja Uusikaupunki.

Kaiken kaikkiaan osallistujia tuli lisäksi sellaisista kaupungeista kuin Forssa, Helsinki, Joensuu, Riihimäki, Tampere ja Vantaa. Miltei kaikki Varsinais-Suomen kunnat olivat edustettuna, ruotsinkielisiä saaristokuntia lukuun ottamatta. Alastaro, Koski Tl., Piikkiö, Pertteli ja Somero olivat jo edellä mainittujen kuntien lisäksi saaneet muutamia osallistujia täydennyskoulutukseen. Kaiken kaikkiaan, voimakas hajonta osallistujien asuinkunnan suhteen kertoo Turun AMK:n maakunnallisesta luonteesta: täydennyskoulutukseen osallistujia tuli tasaisesti maakunnan alueelta.

Kuvio 2. Osallistuneiden asuinkunta osallistujien lukumäärän mukaan (n=334)

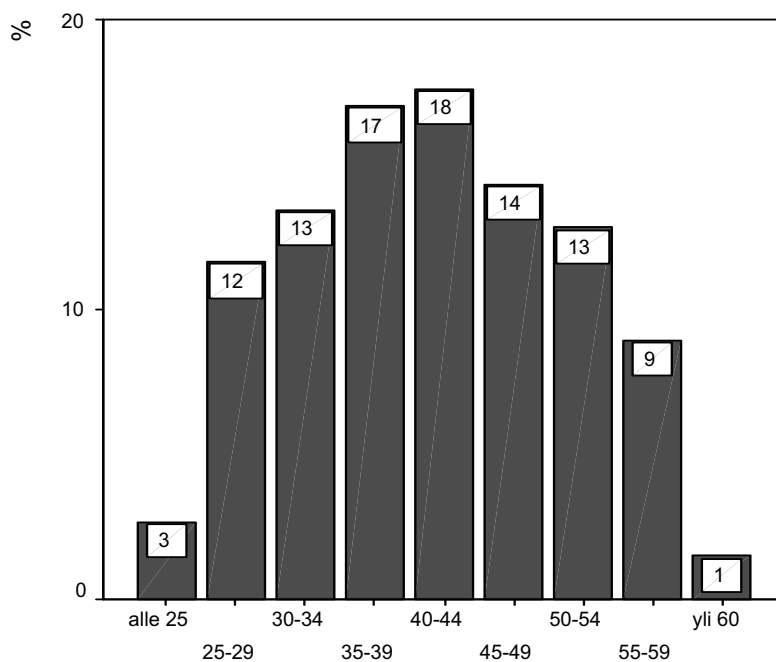
Täydennyskoulutukseen osallistuneiden ikäjakauma

Osallistujien ikäjakauma noudattaa melko tarkkaan normaalijakaumaa. Koulutettavat sijoittuvat ikävuosien 25 - 59 välille eli käytännössä siis nk. aktiiviväestöön. Eniten koulutettavia löytyi 40 - 44-vuotiaista 17,6% (n=59), seuraavaksi suurin oli 35 -39

-vuotiaiden ryhmä 17,0% (n=57) ja sitten tulivat 45 - 49-vuotiaat 14,3% (n=48), 30 - 34-vuotiaat 13,4% (n=45), 50 - 54-vuotiaat 12,8% (n=43), 25 - 29-vuotiaat 11,6% (n=39) ja 55 - 59-vuotiaat 9,0% (n=30). Muiden ikäryhmien osuus on marginaalinen.

Koska täydennyskoulutus on pääosin työelämälähtöistä, työelämän tarpeisiin liittyvää, on selvää, että työelämässä uran luomiseen aktiivisemmin keskittyvät ihmiset ovat myös eniten koulutuksessa edustettuina. Ero Turun avoimen AMK:n opiskelijoiden ikäjakaumaan on varsin selvä: avoimessa oli mukana enemmän alle 25-vuotiaita, yli 60-vuotiaiden osuus oli hieman korkeampi ja avoimen ikäjakauma oli myös epätasaisempi. Täydennyskouluttavien ikäjakauma kertoo ilmeisesti siitä, että koulutus on varsin hyvin suunnattua, koska juuri ne ikäluokat, joiden olettaisikin osallistuvan aktiivisemmin täydennyskoulutukseen, myös näin tekevät.

Kuvio 3. Osallistuneiden ikäjakauma (n=335)

Täydennyskoulutukseen osallistuneiden koulutustausta

Koulutustaustan kysyminen on selvästi monimutkaisempaa kuin edellä mainittujen muuttujien tarkastelu. Koulutuksesta kysyttiin varsin tarkkaan. Niinpä vastauslomakkeista kävi ilmi, oliko osallistuja käynyt esim. kansakoulun tai kansalaiskoulun, keskikoulun, peruskoulun tai ammattikoulun. Osa vastaajista oli käsittänyt kysymyksen niin, että heidän piti luetella kaikki käymänsä koulutusasteet: ”ylioppilas, opisto ja ammattikorkeakoulu” jne. Suurin osa vastaajista oli kuitenkin ymmärtänyt kysymyk-

sen niin, että kysymyksessä haluttiin tietää vain vastaajan korkein koulutusaste: ylioppiluutta ei tarvitse mainita jos on käynyt jo opiston jne. Ylioppilaaksi pääseminen näytti kuitenkin olevan vastaajille niin tärkeä asia, että opistonkin käyneet mielellään mainitsivat olevansa ylioppilaita. Koulutustietojen suhteen kyselylomake olisi voinut olla tarkempi, mutta kaikkien kouluasteiden mainitseminen tuotti toisaalta lisäinformaatiota ja tietojen analysointivaiheessa nämä ongelmat voitiin helposti poistaa.

Koulutustaustan analysoinnissa on luontevinta käyttää Tilastokeskuksen vuonna 1997 käyttöön ottamaa koulutusluokittelua perusaste, keskiaste, alempi korkea-aste (ent. opistoaste) ja korkea-aste. Tässäkin luokittelussa on ongelmana esimerkiksi se, että opistoasteen koulutus on kovin monitasoista. Vaikka opistoasteen koulutus kuuluukin alempaan korkea-asteeseen, esimerkiksi merkantin tutkinto lasketaan kuuluvaksi keskiasteeseen, vaikka suoritetaankin opistoasteella.

Enintään *perusasteen* eli kansa/kansalaiskoulun käyneitä oli 2,1% (n=7) ja keski/peruskoulun käyneitä oli 6,6% (n=22). Enintään *keskiasteen* kävijöihin kuuluivat ylioppilaat 7,8% (n=26), ammattikoulun käyneet 8,1% (n=27) sekä lukion ja ammattikoulun käyneet 1,8% (n=6) vastaajista. Enintään *alempaan korkea-asteen* käyneitä olivat opiston käyneet 26,0 % (n=87), tähän kuuluivat myös ammattikoulun ja opiston käyneet, joita ei ole erikseen laskettu. Sen sijaan opiston käyneitä ylioppilaita oli 51 (15,2%) eli sangen merkittävä määrä. Mahdollisesti myös osa pelkästään opiston merkinneistä oli ylioppilaita, vaikka ei ollutkaan sitä erikseen maininnut vastauksessaan. Kaiken kaikkiaan ylioppilaita voidaan arvioida vastaajista olevan noin kaksisataa, kun tiedetään että korkeakouluopiskelijat ovat yleensä ylioppilaita.

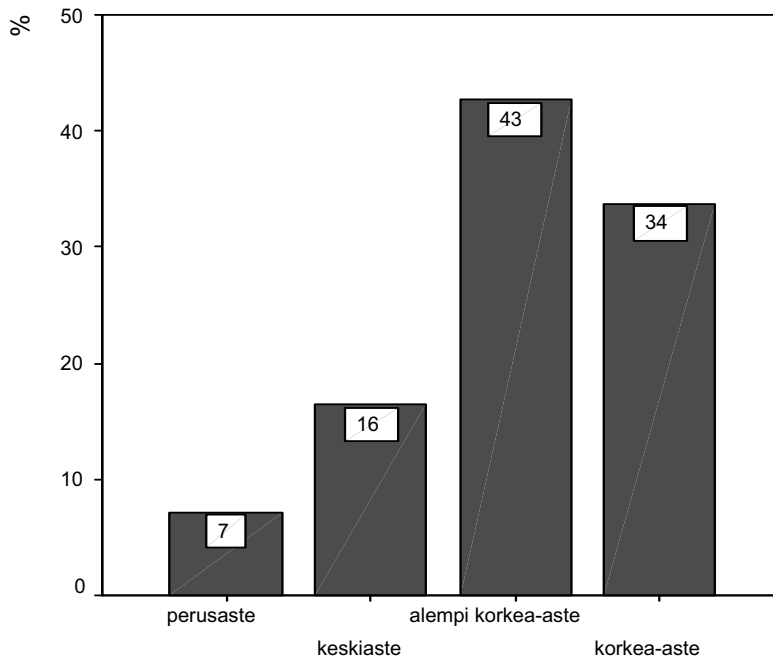
Korkea-asteen kävijöihin kuuluivat ammattikorkeakoulun käyneet 17,0% (n=57), korkeakoulun käyneet 14,6% (n=49) sekä korkeakoulun ja ammattikorkeakoulun käyneet 0,9% (n=3) vastaajista. Kun otetaan huomioon, että ammattikorkeakoulut ovat olleet toiminnassa vasta kymmenen vuotta, AMK-tutkinnon suorittaneiden määrä on varsin korkea.

Kuviosta voidaan nähdä, että suurin osa vastaajista on suorittanut vähintään alemman korkea-asteen koulutuksen. Tyypillisiä tähän kuuluvia ammatteja ovat esimerkiksi sairaanhoitajat. Toisaalta, kolmasosa vastaajista oli suorittanut korkea-asteenkin opinnot. Jakauma ei välttämättä kerro paljoakaan koulutustarpeesta, sillä Tilastokeskuksen mukaan vuonna 1999 yli 15-vuotiaista suomalaisista 40 prosenttia on suorittanut vain perusasteen ja hieman yli 30 prosenttia keskiasteen tutkinnon. Korkea-asteen (alempi korkea-aste ja korkea-aste) suorittaneita oli vuonna 1999 hieman yli viidennes.

Osa suomalaisista eli pääosin 15 - 30-vuotiaat eivät ole vielä saavuttaneet korkeinta koulutustasoaan, koska he ovat vielä suorittamassa opintojaan. Siltikin perusasteen ja keskiasteen osuus täydennyskoulutuksesta pitäisi olla huomattavasti korkeampi, jos täydennyskoulutus liittyisi suoraan akuuteimman koulutustarpeen täyttämiseen. Akuutein koulutustarve on yleensä niillä, joilla on vähiten koulutusta. Toisaalta, pal-

jon teknistä osaamista vaativilla aloilla koulutuksen päivitystarve on kaikkein suurin. Tämä selittää ehkä osaltaan osallistujien koulutustaustan painottumisesta korkea-asteen suuntaan.

Kuvio 4. Osallistuneiden koulutustausta (n=335)

Täydennyskoulutukseen osallistuneiden työasema tai työtilanne

Osallistujien työaseman tai tilanteen kuvaaminen ei sekään sujunut ongelmitta. Pieni osa vastaajista oli maininnut vastauksissaan monta vaihtoehtoa, mutta työaseman kuvaaminen ei kovin luontevasti onnistu, jos kuvaus henkilön asemasta ei ole yksiselitteinen. Niinpä vastauksista piti yrittää löytää ”aktiivisin” työtehtävä eli sellainen tehtävä, jossa vastaaja todennäköisesti käyttää eniten työaikaan tai joka parhaiten luonnehtii vastaajan asemaa työmarkkinoilla. Toisin sanoen, pyrittiin valistuneen arvauksen esittämiseen henkilön päätoimisesta ja sivutoimisesta työstä. Luonnollisesti tällainen käsittely on tulkintaa ja siis avointa kritiikille. Tulkinnan olisi hyvin perustein voinut tehdä toisinkin.

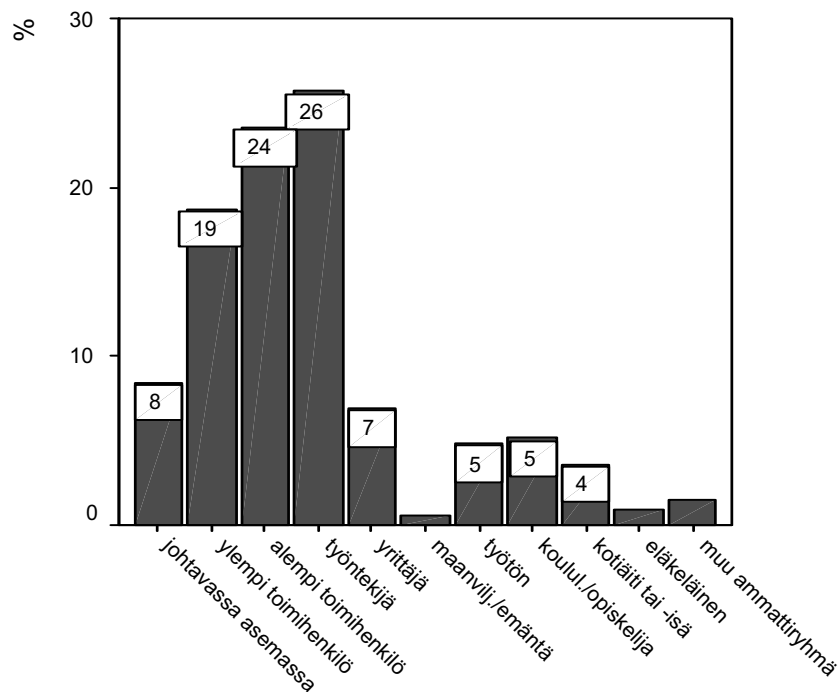
Yrittäjyys luonnehtii ihmisen elämää varsin keskeisesti. Niinpä jos joku vastasi olevansa yrittäjä ja johtavassa asemassa tms., henkilö koodattiin yrittäjäksi. Onhan sitä paitsi mahdollista, että kyseinen henkilö johtaa omaa yritystään ja vastaa siksi tällä tavoin. Maanviljelijöitä kohdeltiin hieman kaltoin, sillä jos joku vastasi olevansa maanviljelijä ja työntekijä tms., hänet koodattiin työntekijäksi, sillä useimmiten maanviljelijä, joka käy töissä tilan ulkopuolella, on sivutoiminen maanviljelijä. Tosin

yrittäjä ja maanviljelijä yhdistelmä koodattiin maanviljelijäksi, sillä maanviljelijät ovat myös yrittäjiä. Kotiäidin tai -isän ja opiskelijan yhdistelmä koodattiin opiskelijaksi aktiivisuutta korostaen. Työntekijä ja opiskelijan/koululainen yhdistelmä taas koodattiin työntekijäksi, sillä kyseinen henkilö tällöin opiskelee sivutoimisesti.

Ehdottomasti vaikein, hyvin ristiriitaiselta vaikuttava yhdistelmä oli yrittäjä/työtön/opiskelija/jokin muu ammattiryhmä, jonka sitten koodattiin yrittäjäksi, joka on ainoa ilmoitettu työmarkkinoihin liittyvä toimi. Neljä henkilöä ei ollut antanut mitään tietoa omasta työtilanteestaan, mutta tämän vaikutus jakaumaan on tilastollisesti merkityksetön.

Näiden koodausvaikeuksien jälkeen täydennyskoulutettujen työaseman tai tilanteen osuudet olivat seuraavia. Johtavassa asemassa oli 8,4% (n=28), ylempiä toimihenkilöitä 18,5% (n=62), alempia toimihenkilöitä 23,3% (n=78) ja työntekijöitä 25,4% (n=85) vastaajista. Yrittäjänä toimi 6,9% (n=23) ja maanviljelijänä 0,6% (n=2) vastaajista. Maanviljelijänä tosin oli muutama muukin vastaaja, ilmeisesti sivutoiminen maanviljelijä. Jonkin muun ammattiryhmän ilmoitti 1,5% (n=5) vastaajista. Kyseessä saattoivat olla ihmiset, joilla oli vaikeuksia luokitella itseään täsmällisesti kaavakkeessa olleen luokittelun mukaan.

Kuvio 5. Osallistuneiden työtilanne tai asema (n=331)

Työmarkkinoiden ulkopuolella olevista suurin joukko oli koululaisia ja opiskelijoita eli 5,1% (n=17), sitten olivat työttömät 4,8% (n=16), kotiäidit ja -isät 3,6% (n=12) ja

eläkeläiset 0,9% (n=3). Työmarkkinoiden ulkopuolella tutkimuksen suorittamishetkellä oli siis 13,8% (n=46) vastaajista.

Huomattakoon, että kuviossa 5. prosentiosuuksien ero suhteessa todellisiin prosentiosuuksiin johtuu SPSS-ohjelman tavasta tasata prosentteja. Muissakin kuvioissa tämä ongelma näkyy, joissakin hyvin lievästi, toisissa jopa häiritsevästi.

Täydennyskoulutukseen osallistuneiden toimiala

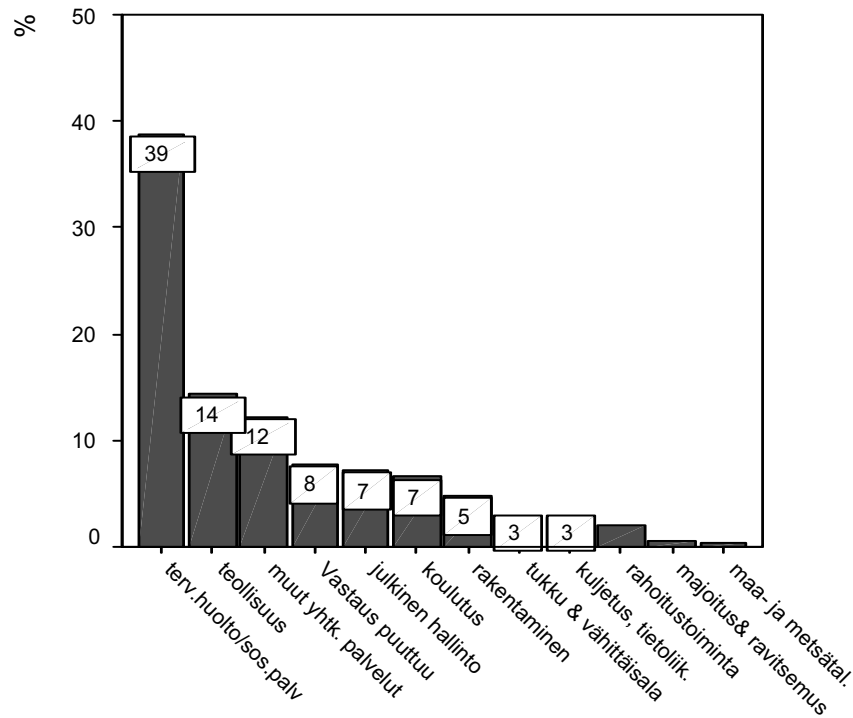
Kysymykseen osallistujan toimialasta jätti vastaamatta 25 henkilöä, eli 7% vastaajista. Tämä on selvästi vähemmän kuin kyselyn tekohetkellä työmarkkinoiden ulkopuolella olleiden vastaajien määrä (n=46), joten monet ei-työlliset käsittivät kysymyksen tarkoittavan sitä alaa, jossa henkilö on joskus toiminut. Kysymyksen tarkka sanamuoto oli kuitenkin: ”minkä alan tehtävissä toimit tällä hetkellä?”.

Lisäksi on mainittava, että muutamat osallistujat vastasivat toimivansa kahdella toimialalla. Tässä jouduttiin pelkästään mielivaltaisesti valitsemaan kyseisen henkilön päätoimiala. Jos henkilö ilmoitti toimialakseen terveydenhuolto- ja sosiaalipalvelut sekä muut yhteiskunnalliset palvelut, valittiin terveydenhuolto, koska tämä ala on selkeämmin määritelty. Samoin tehtiin muissa tapauksissa, joissa oli toisena muut yhteiskunnalliset palvelut. Maa- ja metsätalous sekä majoitus- ja ravitsemustoiminta siirrettiin jälkimmäiseen osioon, samoin maatalouden sekä teollisuuden tapauksessa, koska maanviljelijöitä on myös sivutoimisia. Onneksi näitä mielivaltaisesti tulkittuja tapauksia ei ollut montaa, vain seitsemän, joten nämä tulkinnat eivät vaikuta kokonaisuuteen juuri mitenkään.

Riippumatta tähän kohtaan liittyvistä tulkintaongelmista, osion tulokset antavat täydennyskoulutuksen osallistujien toimialoista selkeän kuvan. Yksi on ylitse muiden, sillä terveydenhuolto- ja sosiaalipalvelujen alalta oli mukana 38,8% vastaajista (n=130). Tämä myös osaltaan selittää täydennyskoulutuksen naisvaltaisuutta. Seuraavaksi suurin ala oli teollisuus 14,3%:lla vastaajista (n=48) ja lähellä tätä muut yhteiskunnalliset ja henkilökohtaiset palvelut 12,3%:lla (n=41) vastaajista. Julkinen hallinto, maanpuolustus ym. sai 7,2%:n osuuden (n=24), koulutus sai 6,6%:n (n=22) ja rakentaminen sai 4,8%:n (n=16) osuuden vastaajista

Loput toimialat olivat tukku- ja vähittäisala sekä kuljetus, varastointi ja tietoliikenne, molemmilla 2,7% (n=9) vastaajista, majoitus- ja ravitsemustoiminta 0,6% (n=2) vastaajista sekä maa-, riista- ja metsätalous yksi vastaaja. Tosin on huomattava, että viimeksi mainitulla toimialalla toimii kaikkiaan neljä henkilöä, ilmeisesti osa sivutoimisesti

Kuvio 6. Osallistuneiden toimiala (n=309)

Yhteenvetoa

Tutkimustulosten koodausten yhteydessä oli kahdenlaisia ongelmia, tutkittavien valinnoista johtuvia ja tutkijan luokitteluun liittyviä. Nämä ongelmat tietysti liittyvät samaan tulosten tulkitsemisen ongelmaan. Sukupuoli, ikä ja kotikunta eivät olleet ongelmallisia, mutta jo koulutuksen suhteen ilmeni ongelmia, jotka tosin olivat yksinkertaisesti ratkaistavissa. Tarkasteltavaksi voidaan ottaa korkein henkilön saavuttama koulutusaste, vaikka opistotason kaksiasteisuuden takia täyteen tarkkuuteen ei osallistujien koulutusasteesta päästäisikään.

Sen sijaan työaseman määrittämisessä oli vastaajilla oletettavasti ongelmia: kuuluuko esimerkiksi opettaja toimihenkilöihin tai muuhun ryhmään, mihin ryhmään yrityksen johtaja/omistaja itsensä kirjaa tai onko apuhoitaja työntekijä vaiko alempi toimihenkilö jne. Näistä johtuen työasema/tilanne-osio on vain suuntaa antava, ei tieteellisesti pätevä osallistujien luokittelu. Tosin joskus myös voidaan tutkia sitä, mihin luokkaan ihmiset identifioivat itsensä, mutta tässä tapauksessa tämä ei ollut tutkittava kysymys.

Koulutukseen osallistujien toimiala aiheutti samoin ongelmia, koska muutamat ihmiset ilmoittivat toimivansa monella alalla ja toiset taas ilmoittivat sen alan, missä he

olivat joskus työskennelleet. Tähän liittyy myös suurempi ongelma: tiesivätkö kaikki vastaajat millä toimialalla he toimivat, eli olivatko lomakkeessa mainitut toimialat tarpeeksi yksiselitteisesti määritettyjä.

Tämän jälkeen voidaan vastaajien taustatietoja tarkastella edellä mainitut varaukset huomioiden, ja pyrkiä luomaan niistä yleiskuva. Osallistujien sukupuoli, kotipaikkakunta ja toimiala olivat jakaumaltaan varsin selkeitä, kun taas muissa kohdissa hajontaa oli enemmän. Osallistuneista lähes neljä viidesosaa oli naisia, mitä ei voida pitää yllättävänä, sillä naiset osallistuvat aikuiskoulutukseen miehiä selvästi useammin. Osallistujissa painottuu turkulaisuus, mutta toisaalta kotipaikkakuntien hajonta kertoo täydennyskoulutuksen vahvasta maakunnallisuudesta.

Ikäjakauma heijastelee osallistujien työuran eri vaiheita: aktiivisemmin kouluttautuvat ne, jotka ovat työurallaan vielä 'etenemisvaiheessa' eli 30 - 49-vuotiaat. Kolme neljäsosaa vastaajista on koulutustaustaltaan vähintään alemmaa korkea-astetta. Tämä vahvistaa sen koulutustutkimuksessa havaitun tosiasian, jonka mukaan hyvin koulutetut osallistuvat myös jatkokoulutukseen muita useammin. Koulutus on muiden pääomien tapaan kasautuvaa; siksi koulutuskin kasautuu niille, joilla jo on runsaasti koulutuspääomaa. Noin puolet osallistujista on johtavassa asemassa tai toimihenkilöitä ja neljännes on työntekijöitä. Toimialoista selvästi suurin on sosiaali- ja terveydenhuoltoala.

Osallistujat ovat enimmäkseen melko hyvin koulutettuja, aktiivisesti työuraansa luovia toimihenkilöitä. Taustatietojen perusteella on myös helppoa hahmotella kuva tyypillisestä täydennyskoulutuksen asiakkaasta vuonna 2002. Hän on turkulainen, 40-vuotias naishenkilö, jolla on opistotason koulutus ja joka toimii terveydenhuolto- ja sosiaalipalveluiden alalla. Tyypillisimmän ammatin kyselyyn osallistuneilla voisi tämän perusteella olettaa olevan sairaanhoitaja tai terveydenhoitaja.

3 OSALLISTUNEIDEN KOULUTUSVALINNAT

Osallistujilta kysyttiin erilaisia kysymyksiä koskien täydennyskoulutukseen osallistumista, koulutuksen järjestämistä ja sopivuutta vastaajalle. Tutkimuksissa kysymyksien 7 - 9 ja 16 prosenttiosuudet on laskettu eri tavalla kuin kysymyksissä 10 - 15. Ensin mainituissa kohdissa on kaikkien vastausvaihtoehtojen saamat prosenttiosuudet ja frekvenssit laskettu yhteen, johtuen siitä, että monet vastaajat valitsivat useita vaihtoehtoja, eivätkä vastausvaihtoehdot olleet mitenkään yksiselitteisiä. Esimerkiksi kysyttäessä syytä koulutukseen osallistumiseen, joku saattoi vastata: ammatillinen kehittyminen, uuden oppiminen ja harrastus jne. Näissä kohdissa siis valittujen vaihtoehtojen määrä on ratkaiseva, ei vastanneiden määrä. Tämä kuvaustapa johtuu myös SPSS-ohjelman rajoituksista: ohjelma ei anna suoraan tilastollisia arvoja (esim. frekvenssejä), jos yhdessä kohdassa on valittu useita vaihtoehtoja, vaan vastaukset täytyy koodata uudestaan.

Kysymyksissä 10 - 15 vastaukset olivat periaatteessa yksiselitteisiä: kysyttiin, osallistuuko joku täydennyskoulutukseen tai mikä on paras koulutusmuoto, koulutuksen pituus tai aika. Näissä kysymyksiä prosenttiosuudet ovat yksi yhteen henkilöön liittyviä, joten vastauksien frekvenssien määrä vastaa osallistujien määrää ja prosenttiosuuksien summa on tasan sata. Näissäkin kohdissa jotkut vastaajat valitsivat ainakin kaksi vaihtoehtoa, mutta näiden vaihtoehtojen prosenttiosuudet näkyvät sitten yhdistelminä. Esimerkiksi, jotkut vastasivat lisäkoulutuksen pituuteen (kysymys 13) 'pitkä' tai 'lyhytkurssi', ja näiden yhdistelmien suosio näkyy sitten frekvensseinä ja prosenttiosuuksina.

Jotkut vastaajat olivat tietyllä tapaa epäloogisia tai ainakin huolimattomia. Vaikka kysymyslomakkeessa sanottiin, että lähitulevaisuudessa täydennyskoulutukseen osallistumattoman ei tarvitse vastata koulutusalaan, pituutta, aikaa ja muotoa koskeviin kysymyksiin, silti 10 henkilöä vastasi osaan näistä. Ja vastaavasti lähitulevaisuudessa koulutukseen osallistujan ei tarvinnut kertoa, miksi ei osallistu koulutukseen, mutta silti monet (n=42) kertoivat syyn. Näillä seikoilla ei kuitenkaan prosenttijakaumiin liene suuren suurta merkitystä, koska jakaumat ovat varsin selkeitä useissa kohdin ja vastausten määrä on suuri. Prosenttiosuudet on laskettu kysymykseen vastanneiden keskuudesta, joten puuttuvia arvoja ei huomioida.

Täydennyskoulutukseen osallistuminen

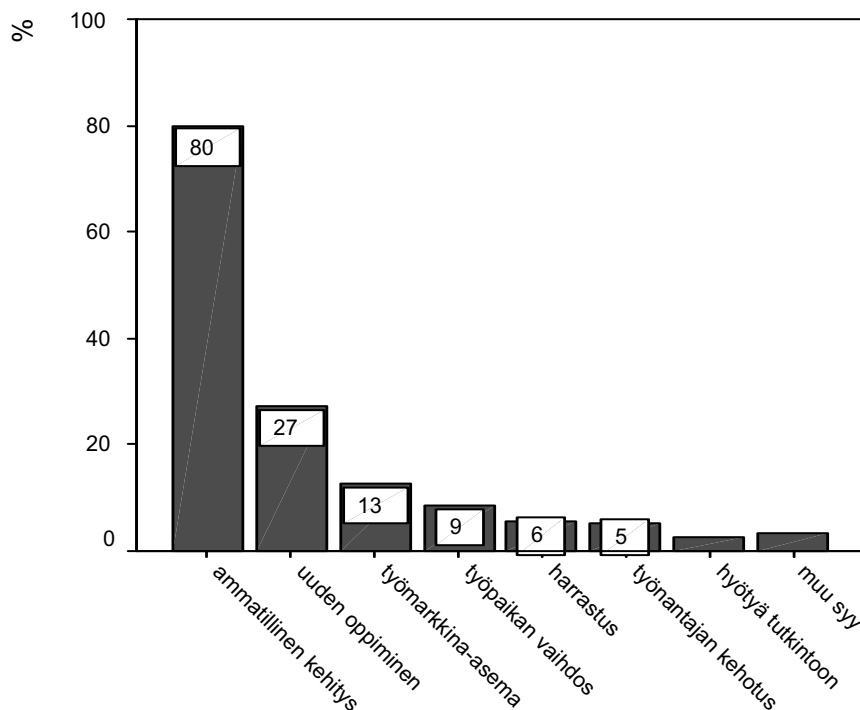
Ensimmäiseksi kysyttiin, minkä vuoksi henkilö on osallistunut täydennyskoulutukseen. Ammatillisen osaamisen kehittäminen sai ylivoimaisesti eniten suosiota, 79,6% (n=265) vastaajista valitsi tämän yhdeksi syyksi osallistumiseen ja puolet vastaajista valitsi tämän ainoaksi syyksi osallistumiseen. Uuden oppiminen sai myös suosiota 27,0%:lta (n=90) vastaajista. Muiden vaihtoehtojen osuudet olivat: työmarkkina-aseman eli statuksen varmistaminen 12,9% (n=43), työpaikan vaihtaminen 8,7% (n=29), harrastus 5,4% (n=18), työnantajan kehoitus 5,1% (n=17), koulutuksen hyö-

dyntäminen tutkinnossa 2,4% (n=8) ja muu syy 4,5% (n=15). Kaksi henkilöä ei vastannut tähän kysymykseen.

Suosituin syy tuskin yllättää ketään, sillä täydennyskoulutus on ammatillisesti painotunutta. Mielenkiintoista on, että uuden oppimisen ja harrastuksen ilmoitti varsin moni ainakin yhdeksi syyksi koulutukseen osallistumiseen. Ainoaksi syyksi uuden oppimisen ilmoitti 21 ja harrastuksen 4 vastaajaa. Työmarkkina-aseman varmistamisen ainoaksi vaihtoehdoksi valitsi 13 ja työpaikan hakemisen 8 henkilöä, joten täydennyskoulutuksen katsotaan parantavan myös omaa asemaa työmarkkinoilla.

Muuhun syyhyn kaikki vastanneet eivät täsmentäneet syytä, vaikka 15 ilmoitti muun syyn. Vastauksiin kuuluivat ”työnantajan järjestämä koulutus” (n=2), ”tiedonhaku yrityksen perustamista varten” (n=2), ”vapaasti valittavat opinnot AMK:ssa”, ”yleistietoa aiheesta”, ”kiinnostus ja lisätieto”, ”halusin lisää tietoa perusopintojen lisäksi”, ”harrastuksesta tulee toinen ammatti”, ”työmotivaation lisääminen”, ”työnantajan antama mahdollisuus” sekä ”muuttunut työterveydenhuoltolaki”. Mitään yleistä muuta syytä ei siis löytynyt, joten tässä kohdassa kysymysvaihtoehdot vastasivat hyvin asiakkaiden ajatuksia.

Kuvio 7. Syy täydennyskoulutukseen osallistumiseen (n=333)

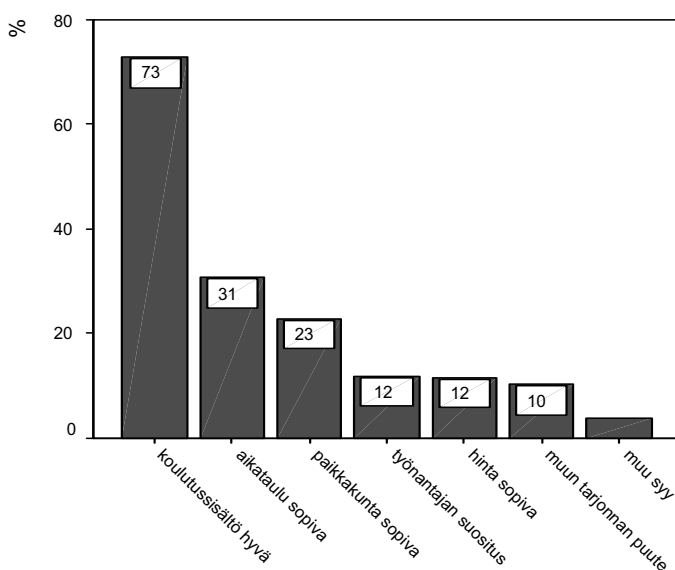
Täydenniskoulutuksen koulutusjaksolle osallistuminen

Tutkimuksella haluttiin täsmällisempää tietoa siitä, millä perusteella ihmiset valitsivat suorittamansa koulutuksen. Koulutuksen sisältö osoittautui tärkeimmäksi perusteeksi, sillä 71,8% (n=239) vastaajista valitsi tämän vaihtoehdon. Ainoaksi perusteeksi sen valitsi 37,5% (n=125) vastaajista. Toiseksi tärkeimmäksi tuli aikataulun sopivuus, jonka valitsi 31,2% (n=104) vastaajista. Myös koulutuspaikkakunnan sopivuus oli tärkeä 24,0%:n (n=80) mielestä. Hinnan sopivuus ja työnantajan suositus olivat syynä 11,4%:lla (n=38) vastaajista. Muun vastaavan tarjonnan puuttumisen mainitsi 11,1% (n=37) syyksi ja muun syyn valitsi 4,8% (n=16) vastaajista. Kaksi henkilöä ei vastannut tähän kohtaan.

Täydenniskoulutuksessa hinta ei näyttele kovin suurta roolia, vaan asiakkaat näyttävät hakeutuvan koulutukseen etupäässä silloin kun on tarjolla oikeansisältöinen kurssi, joka sopii asiakkaan aikatauluun. Luonnollisesti myös koulutuspaikkakunta näyttää aikataulussa tärkeää rooliaan, sillä turkulainen hakeutuu mieluiten Turussa järjestettävään koulutukseen, koska siihen osallistuminen ei vaadi pitkää matkustamista jne.

Muun syyn valinneet ilmaisivat seuraavia syitä: ”työnantajan valinta” (n=2), ”kiinnostus asiaa kohtaan (n=2)”, ”kehittää itseäni työssä”, ”työnantajan järjestämä koulutus”, ”erikoistuminen”, ”elämäntilanne”, ”masennuskoulutusta ei ole juuri ollut”, ”osasuoritus AMK-opintoihin Lahdessa”, ”juuri minun tarvitsemaa koulutusta”, ”työssä kasvava tarve ko. aiheisiin” sekä ”koulutus tukee aikuisten koulutusta ja ammattitaitoa”.

Kuvio 8. Koulutusjaksolle osallistumisen syyt (n=333)

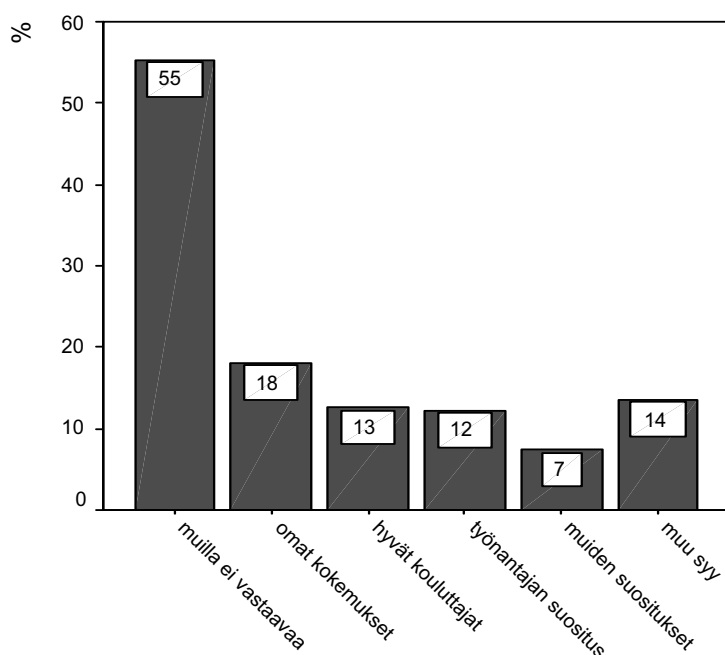

Syy nimenomaan Turun AMK:n koulutuksen valitsemiseen

Kolmen samaan asiaan, koulutuksen valintaan, liittyvän kysymyksen sarjan päättää kysymys siitä, oliko vastaajalla jokin erityinen syy nimenomaan Turun AMK:n koulutukseen tulemiseen. Hieman yli puolet eli 54,0% (n=176) osallistujista kertoi syyksi, että muilla ei ollut vastaavaa koulutusta tarjolla. Toisin sanoen, mitään erityistä syytä Turun AMK:n koulutukseen valitsemiseen ei ollut, vaan osallistujat olisivat voineet mennä toisen organisaation järjestämään sopivaan koulutukseen, mikäli sellaista olisi ollut. Ainoaksi vaihtoehdokseen tämän syyn valitsi 44% vastaajista.

Turun AMK:sta saatujen positiivisten kokemusten vuoksi koulutuksen oli valinnut 17,8% (n=58) vastaajista, hyvien kouluttajien vuoksi 12,6% (n=41), työnantajan suosituksesta 12,0% (n=39) ja muiden suosituksesta 7,1% (n=23) vastaajista. Muun syyn valitsi 15,6% (n=51) vastaajista. Todettakoon, että noin kymmenesosa vastaajista piti omia positiivisia kokemuksiaan ainoana perusteenaan koulutukseen hakeutumiseen ja 4,2% piti hyviä kouluttajia ainoana perusteena koulutukseen hakeutumiseen. Yhdeksän henkilöä ei vastannut tähän kohtaan.

Kuvio 9. Syy Turun AMK:n koulutuksen valitsemiseen (n=326)

Muita syitä ilmaistiin varsin paljon: ”lähellä kotipaikkakuntaa” yms. (n=18), ”sopiva hinta” (n=8), ”koulutuspaikkakunta sopiva” (n=6), ”sopiva aika” yms. (n=3), ”sopiva aihe” (n=4), ”kouluttajan hyvä maine” yms. (n=3), ”mainos” (n=2), ”työkaverin houkuttelu” (n=2), ”mielikuva hyvästä ja laadukkaasta palvelusta”, ”muilla ei vastaavaa

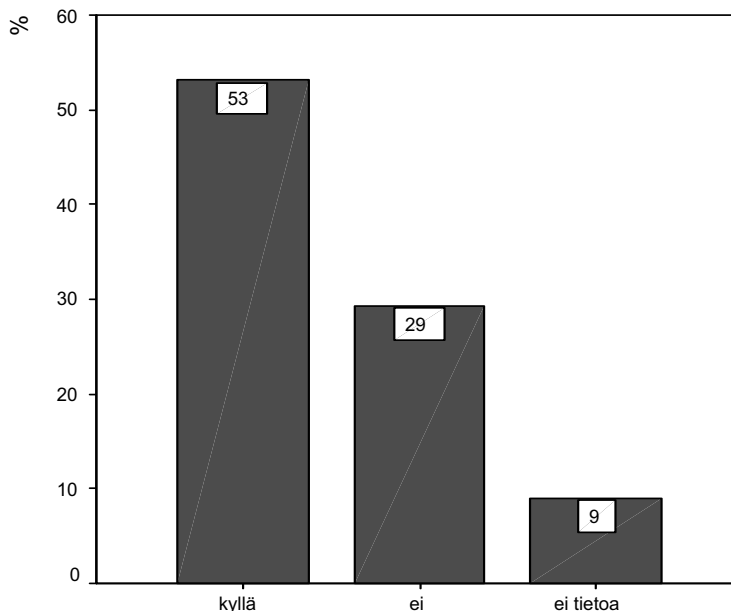
tällä alueella”, ”vain 1 arki-ilta”, ”tarjouksen perusteella”, ”kouluympäristö”, ”jatko-koulutus”, ”Eija Kestin henkilökohtainen panos”, ”innostuin asiasta ja koin sen tärkeäksi”, ”ystävä houkutti mukaan”, ”uteliaisuus”, ”lehti-ilmoitus osui kohdalle oikeaan aikaan”, ”osallistujat viisaita aina tarttuu jotakin keskusteluissa muiden kanssa”, ”sopivasti kohdalla tarpeeseen”, sekä ”osallistuminen työn ohella”. Huomattakoon, että muutamat henkilöt mainitsivat useita syitä tässä kohdassa.

Muiden syiden paljous kielii siitä, että annetut vastausvaihtoehdot eivät oikein täsmänneet osallistujien valintojen kanssa, vaikka eniten valittujen syiden joukossa oli mukana edellisen kysymyksen vastausvaihtoehtoja. Toisaalta, muiden syiden paljous kielii siitäkin, että, että ainakin osa vastaajista suhtautui kyselyyn hyvin vakavasti ja pyrki ilmaisemaan tiettyyn kohtaan juuri sen syyn, joka tosiasiallisesti oli ollut syynä koulutukseen hakeutumiseen. Sinänsä kysymykset 8 ja 9 olisi voitu yhdistääkin, sillä niin lähellä ne asiasisällöltään toisiaan ovat, eivätkä kaikki vastanneet kyenneet näkemään eroa näiden kysymysten välillä.

Henkilöstökoulutuksen järjestäminen

Seuraavaksi kysyttiin, järjestetäänkö vastaajan työpaikalla henkilöstökoulutusta. Tutkimukseen osallistujista myöntävästi vastasi 53,1% (n=178), kieltävästi 29,3% (n=98) ja vaihtoehdon en tiedä valitsi 9,0% (n=30). Kysymykseen jätti vastaamatta 8,4% (n=28) osallistujista.

Kuvio 10. Henkilöstökoulutuksen järjestäminen vastaajan työpaikalla (n=306)

Koulutuksen suunnittelun ja markkinoinnin kannalta on tärkeää tietää, kuinka paljon henkilöstökoulutusta asiakkaiden työpaikoilla järjestetään. Kun yli puolet asiakkaista vastasi kysymykseen myönteisesti, tämä luonnollisesti merkitsee haastetta koulutuksen markkinointiin. Alla olevassa kuviossa vastaamatta jättäneiden ja vaihtoehdon en tiedä valinneiden prosenttiosuudet on yhdistetty.

Kysymyksessä tiedusteltiin myös, minkä tyyppistä henkilöstökoulutusta asiakkaille työpaikoillaan järjestetään. Vastauksia oli paljon, mutta kaikki vastaukset eivät olleet järin informatiivisia: vastattiin laveasti ”tarpeen mukaan”, ”monipuolista” tai ”kai-kenlaista”. Seuraavaksi esitän vain yksilöidymmät vastaukset ilman lukumääriä, koska erilaisia koulutuksia oli niin paljon, että yhteisiä nimittäjiä ei juuri löytynyt. ”Ammatillinen koulutus” ja ”atk” olivat suosituimmat vaihtoehdot, mutta näiden nimien perusteella on vielä mahdoton sanoa näiden koulutusten sisällöstä mitään.

Varsin epämääräisiä olivat myös seuraavat, lähinnä koulutuksen muotoon liittyvät: ”pienimuotoista jokaisen alaan liittyvää”, ”työyhteisöön liittyviä”, ”toimipaikkakoulu-tus kerran kuukaudessa”, ”työpaikan omia luentoja”, ”ammattiryhmittäin koko yhtiön henkilökunnalle suunnattuja”, ”sisäinen koulutuspäivä / viikko”, ”ammatillista täy-dennyskoulutusta”, ”lyhyitä päivän koulutuksia tai maksettuja erikoiskoulutuksia”, ”henkilöstön ammatillisen osaamisen varmistaminen”, ”tilanteen mukaan”, ”erilaisia luentoja”, ”kerran kuukaudessa aiheen vaihdellessa”, sekä ”päiväkurseja uusista alan asioista”.

Henkilöstökoulutusta oli siis monenlaista: ”VESO-koulutusta”, ”työnohjausta”, ”en-siapukoulutusta”, ”paloturvallisuuskoulutusta”, ”elvytys”, ”hoitotyöhön liittyvää täs-mäkoulutusta”, ”JET”, ”esimiestaidot”, ”sairaanhoitokoulutusta”, ”oman hallinnan alaan liittyvää”, ”johtamisjärjestykseen liittyvää”, ”tiimikoulutusta”, ”laatukoulutus-ta”, ”psykkistä jaksamista”, ”ohjaustilanteita”, ”lääkekoulutus”, ”hygieniaa”, ”ih-missuhdetaitoja”, ”tuotekoulutusta”, ”työyhteisön kehittämistä”, ”ympäristökoulutus-ta”, ”ohjelmistoihin perehdytystä”, ”yrityksen hallintaa”, ”keskijohdon kurseja”, ”koulutusta terveydenhuollon ammattilaisille”, ”TYKY-koulutusta”, ”turvallisuus-koulutusta”, ”kehityskeskusteluja”, ”lääke- ja hoitotieteeseen liittyvää”, ”työsuoje-luun liittyvää”, ”koulutusprojektiin liittyviä”, ”kielikoulutusta”, ”IT”, ”yritysvierailu-ja”, ”talouskoulutusta”, ”korjausrakentamisen eri osa-alueet” sekä ”IIP”.

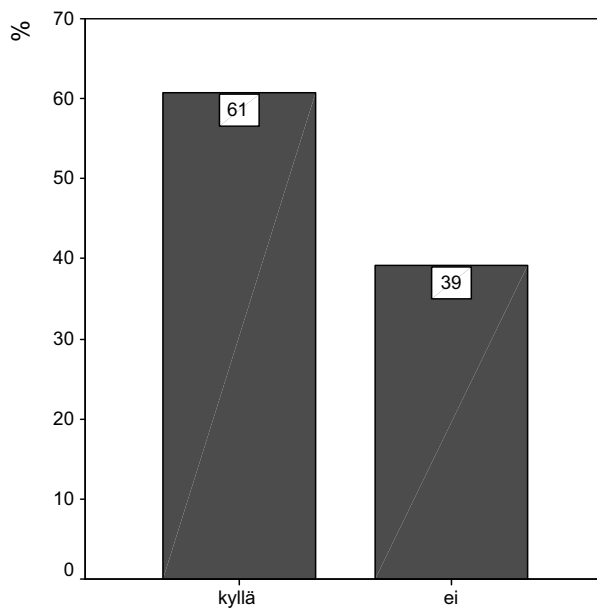
Vastauksista voisi päätellä ainakin sen, että henkilöstökoulutus on hyvin monentyyppistä eri työyhteisöissä, vaikka otettaisiin huomioon se, että vastaajat voivat kuva-ta samaa kurssia eri sanoin. Vähän täsmällisemmin nimetyistä koulutuksista ei mi-kään noussut ylitse muiden, vaan koulutuksia lueteltiin miltei yhtä paljon kuin oli vastaajiakin. Koulutuksien markkinoijille, kuten Turun AMK:lle, tämä moninaisuus avaa runsaasti mahdollisuuksia.

Täydennyskoulutukseen osallistuminen lähiaikoina

Osallistuneilta kysyttiin myös, suunnittelevatko he tänä tai ensi vuonna osallistuvansa täydennyskoulutukseen. Kysymykseen vastasi myöntävästi 60,8% (n=202) ja kieltävästi 39,2% (n=130) vastaajista. Kolme henkilöä jätti vastaamatta tähän kysymykseen.

Kysymyksessä kysyttiin nimenomaan suunnittelua, ei sitä ovatko osallistujat jo päättäneet osallistua täydennyskoulutukseen lähitulevaisuudessa. Muutamalle vastaajalle tämäkin sanamuoto aiheutti ongelmia, sillä he olisivat mielellään vastanneet kysymykseen ”en tiedä”. Tämä vastaus ei kuitenkaan aikomusten tai suunnittelun kyseessä ollen ole järin onnistunut. Eri asia olisi ollut, jos olisi kysytty esimerkiksi sitä, osallistuuko henkilö ensi vuonna täydennyskoulutukseen vai ei.

Kuvio 11. Osallistuminen täydennyskoulutukseen lähitulevaisuudessa (n=332)

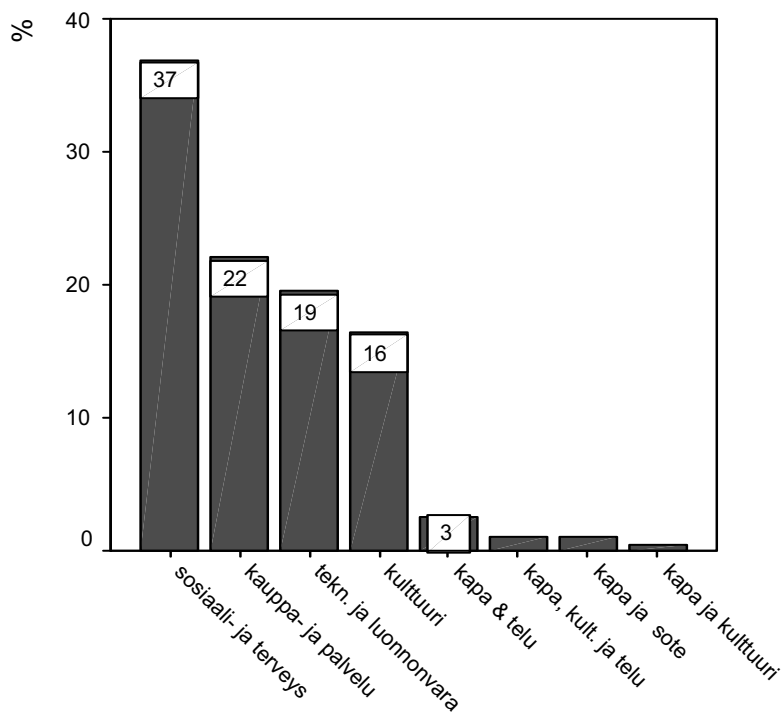
Itse myönteisten vastausten määrä vaikuttaa varsin suurelta, ja onkin selvää että näiden vastausten suuri määrä aiheuttaa aikamoisen haasteen Turun AMK:lle: miten vastata näiden ihmisten koulutustarpeisiin. Ei nimittäin ole itsestään selvää, että kaikki tai edes suurin osa osallistujista tulee lähitulevaisuudessa osallistumaan taas Turun AMK:n tarjoamaan täydennyskoulutukseen. Kuten edellä kävi ilmi, tärkein peruste osallistua täydennyskoulutukseen on koulutuksen sisältö, joten Turun AMK:n on syytä vastaisuudessa keskittyä laadukkaaseen koulutuksen sisällöntuotantoon.

Huomattavaa kuitenkin on, että 42 vastaajaa potentiaalisten osallistujien joukosta kertoi myös syyn, miksi *ei* osallistunut täydennyskoulutukseen. Yksi mahdollinen syy tällaiseen on se, että jotkut vastaajat kuitenkin vielä epäröivät täydennyskoulutukseen osallistumista. Jotkut varmaan myös katsoivat, että kaikkiin kysymyksiin pitää vastata, riippumatta siitä, vaikuttaako se loogiselta tai ei.

Täydennyskoulutusala

Jos henkilö vastasi edelliseen kysymykseen myöntävästi, hänen piti tässä kysymyksessä valita koulutusala. Koulutusaloja oli neljä: sosiaali- ja terveys (sote) 36,9% (n=72), kauppa ja palvelu (kapa) 22,1% (n=43), tekniikka ja luonnonvara (telu) 19,5% (n=38) ja kulttuuri (kult.) 16,4% (n=32).

Kuvio 12. Koulutusala, jolle aikoo osallistua lähitulevaisuudessa (n=193)

Jotkut vastaajat olivat valinneet monta vaihtoehtoa: kauppa ja palvelu / tekniikka ja luonnonvara / kulttuuri -yhdistelmän 1,0% (n=2), kauppa ja palvelu / kulttuuri 0,5% (n=1), kauppa ja palvelu / sosiaali- ja terveys 1,0% (n=2) sekä kauppa ja palvelu / tekniikka ja luonnonvara yhdistelmän 2,6% (n=5) vastaajista. Kysymykseen eivät vastanneet ne (n=140), jotka eivät aio osallistua lähitulevaisuudessa koulutukseen ja näiden lisäksi muutama muukin jätti vastaamatta.

Kauppa ja palvelu saavutti siis suosiota toisena vaihtoehtona, mutta joka tapauksessa sosiaali- ja terveysala oli selvästi kiinnostavin vaihtoehto, ja alan koulutukseen tulee hakeutumaan yli kolmasosa vastaajista. Sosiaali- ja terveysalan suosio vastaa melko tarkkaan alan osuutta osallistujien toimialasta eli 38,8% osallistujista. Naisista noin puolet (n=69) aikoo osallistua jatkossakin sosiaali- ja terveysalan täydennyskoulutukseen, miehistä alalle hakeutuu vain 3.

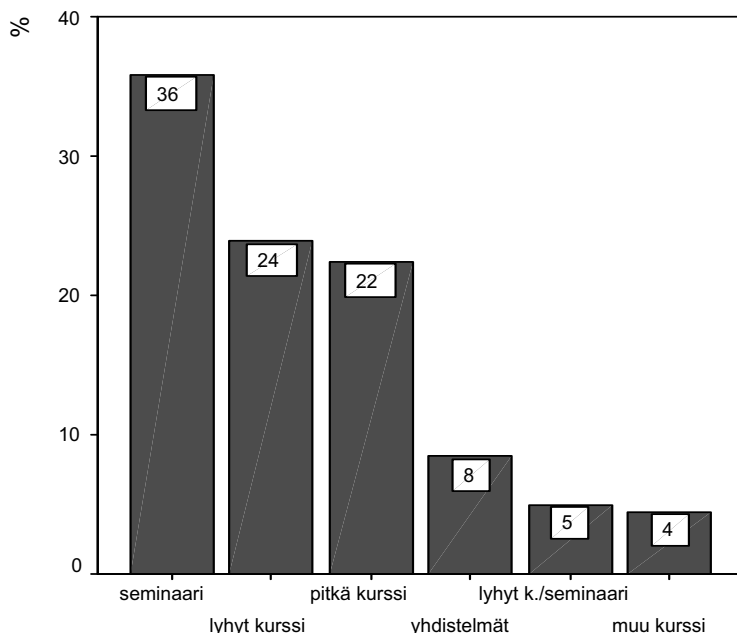
Koulutuksen pituus

Seuraavaksi kysyttiin, millainen koulutuksen pituus sopisi osallistujille parhaiten. Seminaari oli suosituin 35,8%:n (n=72) osuudella. Lyhytkurssia, joka sisältää enintään 2 kertaa opetusta viikossa, toivoi 23,9% vastaajista (n=48) ja pitkää eli 3 - 12 kuukautta kestävä ja yhden 4 tunnin jakson viikossa olevaa kurssia suosi 22,4% (n=45) vastaajista. Muun vaihtoehdon valitsi 2,7% (n=9) vastaajista. Muutamat vastaajat valitsivat useita vaihtoehtoja: lyhytkurssin/seminaarin valitsi 3,0% (n=10), lyhytkurssin/ muun kurssin 1,2% (n=4) ja pitkän kurssin / seminaarin 0,9% (n=3) vastaajista. Lisäksi 0,6% (n=2) vastaajista valitsi yhdistelmät pitkä/lyhyt/seminaari, pitkä /lyhyt kurssi, pitkä/muu kurssi tai seminaari / muu kurssi. Yksi vastaaja valitsi kaikki vaihtoehdot. Kysymykseen ei vastannut 134 henkilöä.

Seminaarien suosio selittyy osittain ihmisten työelämään ja vapaa-aikaan liittyvillä kiireillä. On helpompaa osallistua muutaman päivän intensiiviseenkin seminaariin, kuin sitoutua pitkäkestoiseen koulutukseen, jossa joutuu mahdollisesti tekemään hankalia valintoja ajankäytön suhteen. Toisaalta, työelämään liittyvän tietämyksen päivittäminen ei välttämättä aina vaadi pitkää koulutusta, vaan lyhyt voi sopia tähän tarkoitukseen paremmin. Lisäksi pitkä koulutus on usein kalliimpaa kuin lyhyt seminaari.

Muita vaihtoehtoja valinneet 9 vastaajaa valitsivat seuraavasti: ”6 kuukautta, 3 - 4 kertaa viikossa / 3 t”, ”lauantai-sunnuntai seminaari 1 - 2 päivää kerrallaan”, ”1 viikonloppu”, ”pitkäkestoinen sisältäen lähiopetusta 1 - 2 kertaa kuukaudessa”, ”viikonloppukurssi/luento/opetus”, ”1 - 2 ov:n pituinen”, ”pitkäkestoinen sisältäen etä- ja lähiopetusta, 2 kertaa viikossa”, ”päiväkoulutus 1 - 2 päivää viikossa”, ”12 kuukautta 1 - 2 päivää kuukaudessa”, ”3 - 6 kuukautta 40/t viikko kokopäiväopiskeluna” sekä 1 kertaa viikossa / 2 t. Osa vastaajista esitti monia vaihtoehtoja ja muutama vastauksista oli turhan yleisluontoinen, joten niitä ei mainittu.

Kuvio 13. Koulutuksen pituus (n=201)

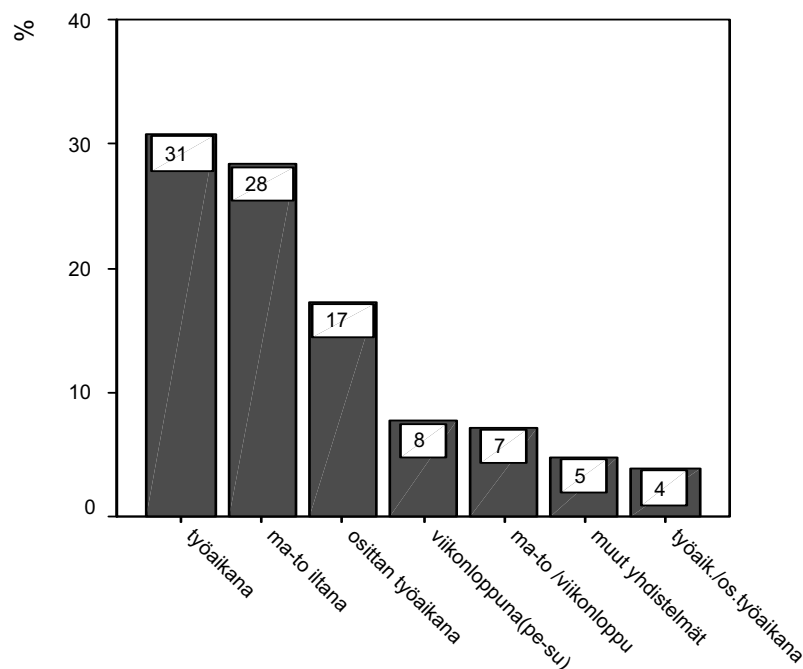

Koulutukseen osallistumisaika

Paras aika osallistua koulutuksiin on vastaajien mukaan työaikana, 30,8% (n=64) vastaajaa. Toiseksi paras ma - to iltana 28,4% (n=59), sitten osittain työaikana 17,3% (n=36) ja viimeksi viikonloppuna 7,7% (n=16). Useat ihmiset valitsivat kaksi vaihtoehtoa: ma - to iltana / viikonloppuna valitsi 7,2% (n=15) ja työaikana / osittain työaikana 3,8% (n=8). Lisäksi valittiin osittain työaikana / ma - to iltana 0,9% (n=3), ei ainakaan viikonloppuisin, työaikana / ma - to iltana sekä työaikana/viikonloppuna 0,6% (n=2) sekä yksi valitsi osittain työaikana / viikonloppuna vaihtoehdot. Vastamatta tähän kysymykseen jätti 127 henkilöä.

Osallistuminen työajan jälkeen ja työaikana saa lähes yhtä suuren kannatuksen, joten tämä jättää koulutuksien suunnittelijoille paljon valinnanvaraa. Jos aika olisi tärkein tekijä koulutukseen osallistumiseen, silloin olisi järkevintä jättää viikonloppu pois laskuista, sillä alle 10% vastaajista piti viikonloppua otollisimpana aikana osallistua koulutukseen. Tämä on hyvin ymmärrettävää, sillä suurin osa osallistujista on työssäkäyviä, ja viikonloppu käytetään mieluiten perheen parissa olemiseen. Jotkut ovat myös silloin töissä. On kuitenkin muistettava, että koulutuksen sisältöä pidetään aikaa tärkeämpänä koulutukseen osallistumisessa.

Kuvio 14. Sopivin aika osallistua täydennyskoulutukseen (n=208)

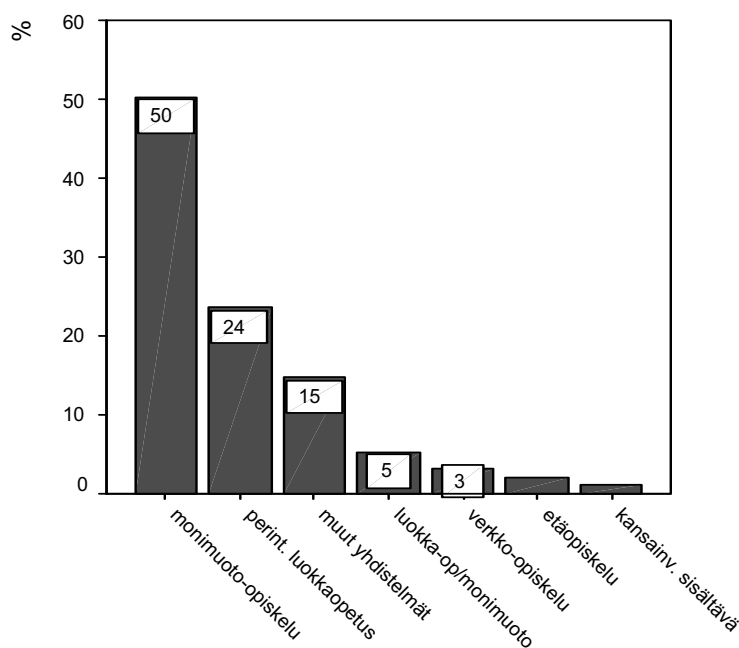

Koulutusmuoto

Millainen on sitten osallistujien mielestä sopivin koulutusmuoto? Monimuoto-opetus oli osallistujien mielestä paras, sillä noin puolet eli 49,3% (n=100) valitsi tämän vaihtoehdon. Myös perinteinen luokkaopetus saa vankan 24,1%:n (n=49) kannatuksen. Muut jäävät marginaalisiksi: kokonaan verkon kautta 3,0% (n=6), etäopiskelu 2,5% (n=5) ja kansainvälisyyttä sisältävä 1,0% (n=2) saavat yhteensä erillisinä vaihtoehtoina vain 6,5% kannatuksen. Monet vastaajat kuitenkin valitsivat monta vaihtoehtoa: perinteinen luokkaopetus/monimuoto sai 4,9% (n=10), kansainvälisyyttä sisältävä/monimuoto 3,9% (n=8), etäopiskelu/monimuoto 2,5% (n=5) ja verkko/monimuoto sai 1,5% (n=3) vastaajista. Loput vaihtoehdot, joissa olivat oikeastaan kaikki kuviteltavissa olevat yhdistelmät, saivat 1,0 - 0,5% kannatuksen ja yhteensä 7,0% kannatuksen. Vastaamatta jätti 132 henkilöä.

Tuloksista voi tehdä ainakin sen johtopäätöksen, että osallistujat katsovat ammatillisen kehittymisen edellyttävän lähiopetuskontaktia kouluttajaan. Monimuoto-opiskelu toisaalta tarjoaa enemmän liikkumavaraa koulutukseen osallistumiseen kuin perinteinen luokkaopetus.

Kuvio 15. Sopivin koulutusmuoto osallistujille (n=203)

Osallistumattomuuden syyt

Tutkimuksessa kysyttiin niiltä, jotka eivät suunnitelleet osallistumista täydennyskoulutukseen, syitä heidän osallistumattomuuteensa. Monet vastaajista valitsivat kaksi tai useampia vaihtoehtoja. Ajanpuute oli tärkein syy, sen mainitsi 50,9% (n=83) vastaajista. Toiseksi useimmin mainittiin perhesyyt 22,7% (n=37), sitten koulutustarpeen puuttuminen 19,0% (n=31), taloudelliset syyt 17,2% (n=28), oman alan koulutustarjonnan puuttuminen 10,4% (n=17), aikaisemman koulutuksen puutteet 6,7% (n=11) ja työnantajan suosituksen puuttuminen 4,9% (n=8). Kysymykseen ei vastannut 171 henkilöä.

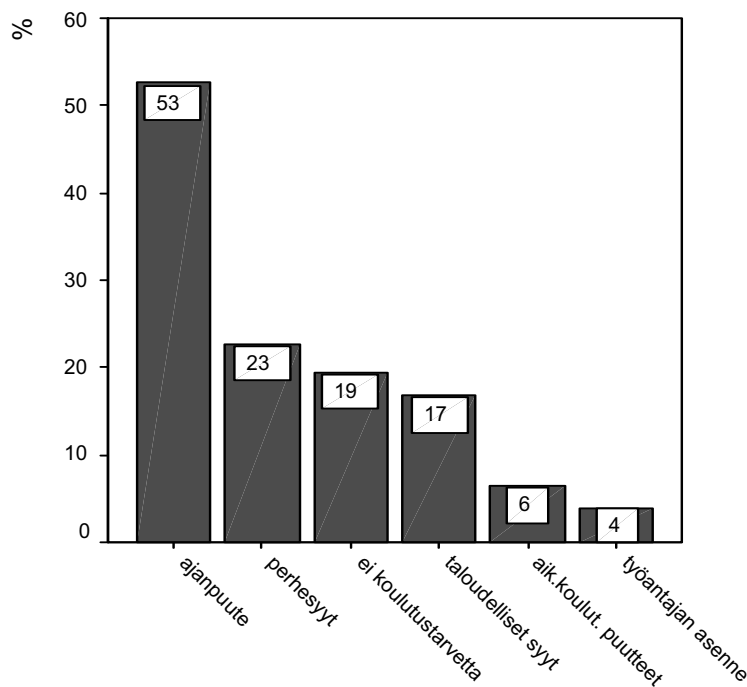
Kysymykseen vastasi 164 henkilöä. Huomattakoon, että merkittävä osa eli 42/202 niistä, jotka olivat sanoneet osallistuvansa lähitulevaisuudessa täydennyskoulutukseen, kuitenkin vastasi tähän kysymykseen. Kuten jo aiemmin totesin, on mahdollista, että osa osallistujista halusi kertoa syyn, jos he eivät aikomuksistaan huolimatta osallistu koulutukseen. Tämä ei kuitenkaan suuresti vaikuta itse prosenttijakaumaan. Osallistumattomuudelleen syyn jätti kertomatta 10 henkilöä.

Vaihtoehtoon oman alan koulutustarjonta puuttuu, jotkut vastasivat kertoen sen ohjelman, josta he olisivat kiinnostuneita, mutta joka Turun AMK:lta puuttuu: ”teatteripuvustus” (n=2), ”puusepän alan erikoisalueet”, ”vakuutusala”, ”kulttuurialan syven-

tävät”, ”kansainvälisyyden tarpeet: kieli, projektin hoito ulkomailla”, ”oikeusfilosofia” ja ”julkisoikeus hoiva-ala”, ”GMP”, ”kulttuurialan kuvataiteen” sekä ”päivähoitoon sopivaa koulutusta”.

Jotkut myös vastasivat edellä mainittuun vaihtoehtoon kertoen muun syyn osallistumattomuuteen: ”etäisyys koulutuspaikasta”, ”lyhyempiä koulutuksia kuin 20 ov”, ”työterveyshuolta”, sekä ”asun ulkomailla”. Epäilemättä tässä kohdassa olisi ollut paikallaan, että kyselylomakkeeseen olisi merkitty myös mahdollisuus vastata muu syy osallistumattomuuteen.

Kuvio 16. Täydennyskoulutukseen osallistumattomuuden syyt (n=164)

Osallistujat ja koulutusala

Seuraavaksi tarkastelin kysymystä, minkälaiset ihmiset tulevat osallistumaan täydennyskoulutukseen lähitulevaisuudessa. Osallistuvia oli siis otoksessa 202, ja tässä kohdassa tarkasteltiin sitä, miten nämä osallistujat jakautuvat koulutusalojen suhteen, ottaen huomioon sellaiset kategoriset muuttujat kuten sukupuoli, ikä, kotipaikkakunta, koulutus ja asema työssä. Tähän tarkasteluun otettiin mukaan osallistujista vain ne, jotka valitsivat yhden vaihtoehdon tulevaisuuden koulutusalakseen ja heitä oli 185. Huomattava kuitenkin on, että kyselylomakkeessa ei kysytty vastaajien koulutusalaa eli sitä alaa, jossa he jo olivat osallistuneet täydennyskoulutukseen. Tämän takia mie-

lenkiintoista vertailua viime vuonna osallistuneiden ja lähitulevaisuudessakin osallistuvien välillä ei voida suorittaa.

Osallistuvien sukupuoli

Taulukko 1. Osallistuvien sukupuoli

	Sote	Kapa	Telu	Kult.
Miehet	4,2% (n=3)	25,6% (n=11)	81,6% (n=31)	6,3% (n=2)
Naiset	95,8% (n=69)	74,4% (n=32)	18,4% (n=7)	93,8% (n=30)

Miehiä tässä tarkastelussa oli mukana 47 ja naisia 138. Naiset jakautuvat eri koulutusaloille miehiä tasaisemmin, vaikka tasan puolet naisista suuntaakin sosiaali- ja terveysalalle. Vaikka naisia on miehiin verrattuna lähes kolminkertaisesti, silti miehiä osallistuu tekniikka- ja luonnonvara-alan koulutukseen huomattavasti enemmän kuin naisia.

Osallistuvien koulutus

Taulukko 2. Osallistuvien koulutusaste

	Sote	Kapa	Telu	Kult.
Perusaste	5,6% (n=4)	7,0% (n=3)	10,5% (n=4)	6,3% (n=2)
Keskiaste	22,2% (n=16)	7,0% (n=3)	15,8% (n=6)	15,6% (n=5)
Alempi ka.	44,4% (n=32)	41,9% (n=18)	42,1% (n=16)	37,5% (n=12)
Korkea-aste	27,8% (n=20)	44,2% (n=19)	31,6% (n=12)	40,6% (n=13)
Yht.	100%	100%	100%	100%

Merkillepantavaa on, että kaupan ja palvelun alalle sekä kulttuurialalle hakeutuvien koulutustaso on prosenttiosuuksiltaan selvästi korkeampi kuin sosiaali- ja terveys- sekä tekniikka- ja luonnonvara-aloilla.

Osallistuvien ikä

Taulukko 3. Osallistuvien ikä

	Sote	Kapa	Telu	Kult.
alle 30	8,3% (n=6)	11,6% (n=5)	12,1% (n=4)	18,8% (n=6)
30-39	40,3% (n=29)	25,6% (n=11)	21,2% (n=7)	28,1% (n=29)
40-49	33,3% (n=24)	46,5% (n=20)	27,3% (n=9)	31,3% (n=10)
50-59	18,1% (n=13)	16,3% (n=7)	39,4% (n=13)	21,9% (n=7)
Yht.	100%	100%	100%	100%

Huomioitavaa on, että kauppa ja palvelu tuntuu houkuttavan eniten 40 - 49-vuotiaita, kulttuuri kaikenikäisiä sekä sosiaali- ja terveysala 30 - 39-vuotiaita osallistuvia. Tekniikka- ja luonnonvara-alan koulutukseen hakeutuvat eniten 50 - 59-vuotiaat.

Syitä tähän voidaan vain arvailla. Onko sosiaali- ja terveystalalla tai kulttuurialalla tietämyksen päivitystarve suurin, tai liittyykö tekniikka- ja luonnonvara-alan myöhäinen kouluttautuminen sukupuoleen vaikkapa siten, että miehet kouluttautuvat vasta pakon edessä. Nämä ovat kysymyksiä, joihin tässä yhteydessä ei voida vastata.

Osallistuvien työasema

Taulukko 4. Osallistuvien työasema

	Sote	Kapa	Telu	Kult.
Johtajat	7,4% (n=5)	17,9% (n=7)	12,5% (n=4)	16,7% (n=5)
Toimihenkilöt	32,4% (n=22)	74,4% (n=29)	56,3% (n=18)	33,3% (n=10)
Työntekijät	57,4% (n=39)	5,1% (n=2)	12,5% (n=4)	13,3% (n=4)
Ei-työlliset	2,9% (n=2)	2,6% (n=1)	18,8% (n=6)	36,7% (n=11)
Yht.	100%	100%	100%	100%

(Tarkastelussa eivät ole mukana maanviljelijät eivätkä yrittäjät.)

Mielenkiintoista on, että etenkin kauppa ja palvelu houkuttaa koulutuksiinsa vain johtajia ja toimihenkilöitä. Myös tekniikka ja luonnonvara-alalle hakeutuu lähinnä toimihenkilöitä. Ottaen huomioon alan normaalista selvästi poikkeavan ikärakenteen, tämä jakauma ei ole kovinkaan yllättävä: ihmiset, jotka näihin koulutuksiin osallistuvat, ovat jo saavuttaneet työuransa huipun.

Sen sijaan sosiaali- ja terveystalalla koulutuksiin on tulossa osallistujia eniten työntekijöiden ryhmästä. Kulttuurin ala jakautuu melko tasan eri asemien suhteellisten osuuksien kanssa: merkillepantavaa on erityisesti ei-työllisten suuri osuus. Ilmeisesti kulttuurialan koulutuksen sisältö on hyvin monipuolista ja sisältää mahdollisuuksia itsensä kehittämisen ohella myös oman työllisyystilanteen muuttamiseen.

Osallistuvien kotipaikkakunta

Taulukko 5. Osallistuvien kotikunta

	Sote	Kapa	Telu	Kult.
Turkulaiset	25,0% (n=18)	34,9% (n=15)	47,4% (n=18)	56,3% (n=18)
Muualta tulevat	75,0% (n=54)	65,1% (n=28)	52,6% (n=20)	43,4% (n=14);
	100%	100%	100%	100%

Koska kotipaikkakuntajakauma on hyvin heterogeeninen, ei tässä yhteydessä voi kovin tarkkaa analyysiä tehdä. Mielenkiintoista on, että mahdollisten osallistujien suhteen vain kauppa ja palvelu vastaa kaikkien osallistujien suhteellista jakaumaa turkulaisten ja ei-turkulaisten välillä. Sen sijaan kulttuurialalle sekä tekniikka- ja luonnonvara-alalle tulee selvästi kaikkien osallistujien suhteellisia osuuksia enemmän turkulaisia ja vastaavasti sosiaali- ja terveystalalla suosio on turkulaisten keskuudessa varsin heikkoa. Tätä jakaumaa saattaa selittää koulutuksen jakautuminen eri koulutuspaikkakunnille.

Osallistuvat ja koulutusalat

Koulutusaloittain vertailu voidaan kiteyttää seuraavasti. Sosiaali- ja terveystieteille tulisivat koulutukseen lähinnä ei-turkulaiset naispuoliset 30 - 49-vuotiaat työntekijät. Kauppa- ja palvelualoille tulisivat lähinnä naispuoliset 40 - 49-vuotiaat toimihenkilöt, joilla on korkea-asteen koulutus. Kulttuurialalle tulisivat osallistumaan useimmiten turkulaiset naispuoliset kaikenikäiset korkea-asteen koulutuksen omaavat toimihenkilöt. Tekniikka- ja luonnonvara-aloille tulisivat osallistumaan useimmiten miespuoliset 50 - 59-vuotiaat toimihenkilöt, joilla on alemman korkea-asteen koulutus.

Yhteenvetoa täydennyskoulutukseen osallistumisesta

Edellä käsiteltyjen kolmen koulutukseen osallistumista koskevien kysymysten pohjalta voidaan tehdä muutamia keskeisiä johtopäätöksiä. Ensiksikin, koulutukseen osallistuminen liittyy ennen muuta koulutuksen sisältöön. Täten koulutukseen osallistuminen on pitkälti käytännön syistä johtuvaa: onko koulutuksen sisältö sitä, mitä asiakkaat haluavat; onko kyseinen koulutus ainoa laatuaan paikkakunnalla; sopiiko koulutus asiakkaan aikatauluun ja onko koulutuspaikkakunta sellainen, että asiakas voi sinne melko vähällä vaivalla saapua. Ja kääntäen, jos edellä mainitut ehdot eivät täyty, vaikka tarjottavaan koulutukseen osallistumisessa muut ehdot täyttyisivät hyvin, on ilmeisen turhaa odottaa laajaa asiakasmäärääkään koulutukseen.

Toiseksi, koulutusorganisaatio ei selvän enemmistön mielestä ole kovinkaan tärkeä, vaan edellä mainittuihin sisältöön ja muihin käytäntöihin liittyvät kysymykset ratkaisevat koulutuksen valinnan. Ehkäpä noin viidesosalle kuitenkin suhde koulutusorganisaatioon liittyviin asioihin, omiin kokemuksiin, ystävien suosituksiin ja hyviin kouluttajiin muodostuu ratkaisevaksi kriteeriksi koulutuksen valintaan. Tämä ei sinänsä ole vähäinen määrä, sillä jos koulutettavia on tuhat, niin siitä 200 hakeutuu näistä syistä koulutukseen. Organisaation on pidettävä hyvästä maineesta ja korkeasta koulutustasosta kiinni, mutta näitä unohtamatta vielä tärkeämpää koulutusmarkkinoilla kilpailtaessa lienee yhtäältä laaja-alainen ja toisaalta tarpeeksi specialisoitunut koulutustarjonta. Laaja-alainen koulutustarjonta tarjoaa riittävästi valinnan mahdollisuuksia ja specialisoitunut tarjonta puolestaan antaa tiettyjen alojen eksperteille mahdollisuuden lisätä taitojaan ja tietämystään.

Kolmanneksi, ammatillisen täydennyskoulutuksen on pidettävä koulutuksen sisältö ammatilliseen kehittymiseen liittyvänä, sillä sitä suuri enemmistö asiakkaista ainakin haluaa. Jos tämän lisäksi koulutus tarjoaa mahdollisuuksia oppimiseen sivistys- ja harrastuspohjalta sen parempi. Ammatillisen osaaminen kehittäminen luonnollisesti liittyy myös henkilön osaamistasoon ja kelpoisuuteen työmarkkinoilla: mitä paremmin hän on ammatillisen osaamisensa päivittänyt, sitä helpommin myös eteneminen työllä tapahtuu, ainakin, jos vastaajien odotuksiin on tässä yhteydessä luottamista.

Millainen sitten olisi järkevästi suunniteltu koulutuskokonaisuus osallistujien mielestä? Koulutusalojen suhteen mitään suuria muutoksia tuskin kannattaa tehdä. Opintokokonaisuuksia kannattaa järjestää kysynnän mukaan, eli eniten sosiaali- ja terveysalalle suunnattuja koulutuksia, muita aloja kuitenkin unohtamatta, sillä muillekin aloille on tulossa varsin tasaisesti asiakkaita.

Opiskelumuoto on varsin tärkeä asia vastaajien mielestä. Monimuoto-opiskelu tarjoaa parhaat mahdollisuudet erilaisten koulutusmenetelmien ja -muotojen yhdistämiseen. Niinpä seminaarisarjan voisi vaivatta liittää monimuoto-opiskeluun: seminaariin osallistuminen muodostaisi vain osan koulutuksesta, johon kuuluisi itsenäistä työskentelyä ja etätehtävien tekemistä jne. Monimuoto-opiskelu olisi todennäköisesti myös kustannustehokkain vaihtoehto, sillä periaatteessa yksi kouluttaja voisi vastata koko koulutuksesta, vaikka tämä koulutus kestäisi kokonaisen vuoden. Toisaalta, lähiopetuskontaktit kouluttajaan lienevät ainakin ammatilliseen kehitykseen tähtäävässä koulutuksessa välttämättömiä, perustuuhan ammatillinen koulutus pitkälti know how -tyyppisen tiedon opettamiseen. Haittapuolena monimuoto-opetuksessa on luonnollisesti se, että kokonaisuuksien täytyy olla hyvin suunniteltuja, muuten koulutus ei saavuta tehokkuushyötyjä suhteessa muihin koulutusmuotoihin.

Perinteistä luokkaopetusta ei kuitenkaan tule unohtaa, sillä silläkin on oma vankka kannattajakuntansa. Sen sijaan muihin opiskelumuotoihin ei kannata tämän kyselyn perusteella käyttää resursseja, joitakin poikkeustilanteita lukuun ottamatta. Etäopiskelun ja verkko-opiskelun saama vähäinen suosio kertoo siitä, että ihmiset haluavat olla välittömässä vuorovaikutustilanteessa opettajan kanssa. Ihmisillä tuntuu olevan varsin perinteinen käsitys ammatilliseen opiskeluun vaadittavasta opetusmuodosta.

Koulutukseen osallistutaan mieluiten viikolla, työajalla tai iltaisin. Viikonloppu näyttää olevan huono aika koulutuksen järjestämiseen. Ja luultavasti pitkän koulutuksen järjestäminen viikonloppuna on tässä suhteessa erityisen hankalaa. Voisi olla siis järkevää sijoittaa lyhyet koulutukset, esimerkiksi seminaarit, viikonloppuihin ja pitkäkestoiset koulutukset iltaan tai työajan puitteisiin, riippuen työnantajan suhtautumisesta asiaan. Henkilöstökoulutuksia olisi ainakin varsin luontevaa järjestää työajan puitteissa. Tietenkin opettajien työaikaan liittyvät säädökset aiheuttavat oman lisänsä koulutuksen järjestämiseen.

Opetuksen pituuden suhteen vastaajat pitivät seminaaria parhaimpana. Seminaari tarjoaakin ammatillisen osaamisen päivittämiseen erinomaiset mahdollisuudet. Esimerkiksi tietyn tietokoneohjelman käytön opiskeluun seminaari voi olla omiaan. Sen sijaan esimerkiksi kielten tai monimutkaisten ammatillisten taitojen opiskeluun pitkäkestoisemmat koulutukset puolustavat paikkaansa. Koulutuksen järjestämisen tai markkinoinnin suhteen seminaari lienee kuitenkin paras, sillä seminaarin voi sijoittaa mihin viikonpäivään tahansa.

Osallistujien vastausten perusteella vaikuttaisi varsin riskialttiilta järjestää pitkäkestoinen koulutus esimerkiksi lauantaina tai sunnuntaina. Toki tässäkin on huomattava koulutuksen sisällön merkitys: jos koulutuksen sisältö vastaa hyvin asiakkaiden tarpeita, tarjoaa tämä koulutuksen järjestämisaikajakoitaankin enemmän liikkumavaraa. Koulutuksen ajankohtaa mietittäessä pitää myös huomioida asiakkaiden ikärakenne: 20 - 35-vuotiailla on todennäköisemmin pieniä lapsia ja siksi rajallisemmat osallistumismahdollisuudet kuin vanhemmilla ikäluokilla. Lisäksi joillakin ammattiryhmillä viikonlopputyöt ovat tavallisia, joten tälläkin voi olla vaikutusta koulutuksen ajankohtaa mietittäessä.

Syyt koulutukseen osallistumattomuuteen valaisevat osaltaan koulutuksen tarjonnan problematiikkaa. Jos 83 vastaajaa eli neljäsosa kyselyyn osallistuneista ilmoittaa osallistumattomuudelle ainakin yhdeksi syyksi ajanpuutteen, on tämä seikka otettava koulutuksen tarjonnassa huomioon. Tämä suosittaisi koulutuksen järjestämistä mieluiten työaikana, joka koulutusajankohtaa kysyttäessä oli monella paras vaihtoehto. Perhesyyt kuulunevat myös osittain ajanpuutteen yhteyteen, sillä ainakin pienten lasten vanhemmille ei liene kovinkaan realistisia mahdollisuuksia osallistua pitkään viikonloppuina suoritettavaan koulutukseen.

Niihin tarjontaan liittyviin ongelmiin, joihin voidaan realistisesti vaikuttaa, kuuluvat koulutustarjonnan puutteet eli oman alan koulutuksen puuttuminen. Ratkaisuna tarjontaongelmaan voisi olla koulutustarjonnan lisääminen siten, että se mahdollisimman laajasti kattaisi koulutustarpeet. Koulutustarjonnan täytyy sisältää sekä hyvin spesialisoitunutta että yleispätevää koulutusta. Toisaalta, koska vain 17 vastaajaa ilmoitti osallistumattomuuden syyksi tarjonnan puutteet, Turun AMK kykenee varsin hyvin kattamaan asiakkaiden vaatimukset.

Ilahduttavaa Turun AMK:n kannalta oli se, että aikaisempaan koulutukseen tyytymättömiä oli vastaajista vain 11 eli otoksen perusteella voidaan arvioida, että koko vuoden 2002 opiskelijoista koulutukseen tyytymättömiä lienee parinsadan paikkeilla, kun koko viime vuoden osallistujien määrä on yli kuusituhatta. Koulutuksen laatuun voidaan silti vaikuttaa, ja siten lisätä osallistujien määrää ainakin jonkin verran. Tosin on myös mahdollista, että joku aikaisempaan koulutukseen tyytymätön voi kuitenkin ilmoittaa suunnittelevansa koulutukseen osallistumista lähitulevaisuudessa eli yhden koulutuksen laatuongelmat eivät välttämättä torpedoi osallistumista johonkin toiseen koulutukseen.

Niihin tarjontaan liittyviin seikkoihin, joihin voidaan aika vähän vaikuttaa, kuuluu koulutuksen hinta. Koulutustuntien määrää voidaan toki karsia, mutta se useimmiten johtaa myös laadun heikkenemiseen. Taloudelliset syyt osallistumattomuudelle ilmoitti 28 vastaajaa ainakin osasyysiksi, joten koulutuksen hinta on merkittävä tekijä tässä yhteydessä. Koulutustarpeen puute on tietysti erittäin hyvä syy osallistumattomuudelle ja sille on tuskin mitään tehtävissä. Koulutustarjonnan laajentaminen voi tietysti luoda jonkin verran koulutustarpeita. Työnantajan negatiivinen asenne voi tie-

tysti estää työaikaan liittyvään koulutukseen osallistumisen, mutta mikään merkittävä tekijä se ei koulutukseen osallistumattomuudessa näyttäisi olevan.

Yksi ongelma, joka väistämättä tarjontaan liittyy, on sukupuolikysymys eli miesten vähäinen osallistuminen koulutuksiin. Osallistuvatko miehet verrattain vähän täydennyskoulutukseen siksi, että tarjonta on suunnattu enimmäkseen naisvaltaisille aloille, vai johtuuko miesten vähäinen osallistuminen muista syistä. Tarjontaa kehittämällä esimerkiksi tekniikan ja luonnonvaran aloille voidaan epäilemättä miehiäkin houkuttaa enemmän täydennyskoulutukseen. Perusongelma lienee silti enemmän miesten asenteissa – seikka, joka on moneen kertaan koulutustutkimuksissa todettu. Ne miehet, joilla on takanaan vähiten koulutusta, myös vähiten itseään kouluttavat. Mutta myös varsin hyvin koulutettujen miesten suhteen pätee se, että aikuiskoulutukseen osallistutaan naisia vähemmän.

Luvun lopussa suoritettu lähitulevaisuudessa koulutukseen osallistuvien tarkastelu varmaan heijastelee sitä, minkälaisia ihmisiä eri alojen koulutukseen osallistuu. Tietenkin on pidettävä mielessä se, että lähitulevaisuuden osallistujat ovat jo kahteen kertaan valikoitunutta väkeä, joille aikuiskoulutukseen osallistuminen on luonnollinen tapa ylläpitää ja kehittää ammattitaitoa. Tästä joukosta ei siis voida tehdä kovin suoraviivaisia johtopäätöksiä siitä, millaisia satunnaisesti, ehkä vain kerran työurallaan vieläpä työnantajan kehotuksesta ,aikuiskoulutukseen osallistujat ovat.

Merkillepantavaa kuitenkin on, että kaupp- ja palvelualan koulutukseen hakeutuu korkeammin koulutettuja ja johtavassa asemassa olevia sekä toimihenkilöitä enemmän kuin muille aloille. Kulttuurialan koulutukseen hakeutuu taas ikärakenteeltaan heterogeenisempää väkeä kuin muille aloille ja lisäksi ei-työlliset hakeutuvat muita aloja useammin kulttuurialan koulutukseen. Sosiaali- ja terveystalalle hakeutuu puolestaan koulutusaloista eniten työntekijöitä.

4 OSALLISTUNEIDEN MIELIPITEITÄ TÄYDENNYSKOULUTUKSEN MAINONNASTA

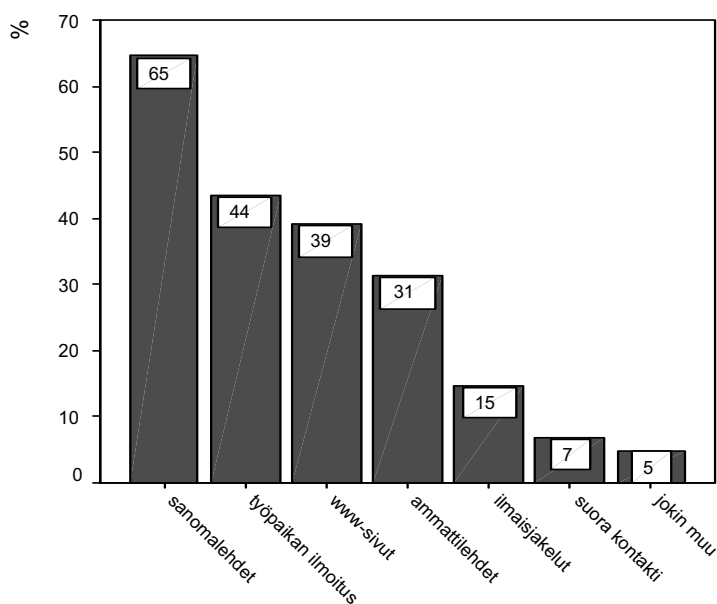
Tässä osassa pyrittiin tarkastelemaan sitä, mistä asiakkaat etsivät tietoa koulutuksista, mikä olisi heidän mielestään keskeisin mainoskanava ja miten Turun AMK:n täydennyskoulutus on onnistunut mainonnassaan. Kysymyksien 17, 18 - 20 ja 25 prosenttiosuudet muodostuivat vastausosuuksien, ei osallistujien määrän mukaan.

Tiedon hakemiskanavat koulutuksista

Suurin osa eli 63,2% (n=211) haki tietoa koulutuksista sanomalehdistä. Työpaikan ilmoituksia seuraa myös 44,6% (n=149) vastaajista, www-sivuja 38,3% (n=128) ja ammattilehtiä 31,7% (n=106) vastaajista. Vähemmän seurataan ilmaisjakeluita (14,7%, n=49) tai otetaan suora kontakti oppilaitoksiin (7,5%, n=25). Muun kanavan ilmoitti 5,1% (n=17) vastaajista. Yksi henkilö jätti vastaamatta tähän kysymykseen.

Merkittävää on, että sanomalehden ilmoitti ainoaksi kanavakseen vain 13,4% (n=45) vastaajista. Toisin sanoen, ihmiset etsivät koulutustietoja monesta lähteestä. Työpaikoilla on varsin merkittävä rooli koulutustietojen lähteenä. Muun kanavan valinnat vastasivat: ”työvoimatoimisto ja sen tiedotteet” (n=3), ”Aurinkolaiva”, ”ystävien ja verkoston kautta”, ”AMK:n jakelu”, ”soitto oppilaitoksen kansliaan”, ”oppilaitokseen tuleva henkilökohtainen posti”, ”sähköpostissa tulevat ilmoitukset”, ”kotiin tulevat esitteet”, ”ystävät ja työkaverit kertovat” sekä ”koulutustyöryhmä”.

Kuvio 17. Koulutustietojen hakeminen (n=334)

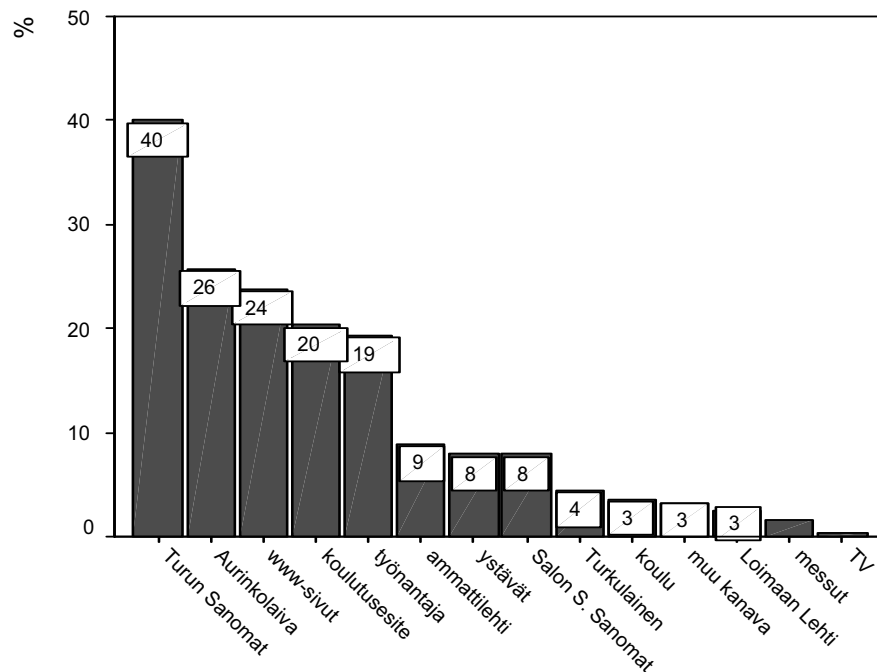

Tiedon saaminen Turun AMK:n täydennyskoulutuksesta

Seuraavaksi kysyttiin, mistä osallistujat saivat tietoa Turun AMK:n täydennyskoulutuksesta. Kysymykset oli jaettu kolmeen kohtaan 18 - 20, joissa ensin kysyttiin tiettyjä lehtiä tietokanavana, sitten tiettyjä radiokanavia, ja viimeksi voitiin vastata muu tietokanava, josta voitiin vielä erikseen valita muu kanava, jos tietokanava ei ollut lueteltujen joukossa. Yhden kysymyksen jakaminen kolmeen osakysymykseen aiheutti vastaajissa jonkin verran hämminkiä, niin että joissakin vastauksissa sama kanava mainittiin kahteen kertaan. Tilastollisessa käsittelyssä tämä poistettiin. Vaihtoehtoja oli runsaasti, joten tarjonnan peitto kartoitettiin kattavasti. Lopuksi osakysymysten vastaukset yhdistettiin.

Monet osallistujat valitsivat taas useita vaihtoehtoja tietokanavikseen. Suosituin tietokanava oli Turun Sanomat 38,0% (n=127). Tätä lehteä piti ainoana tiedonlähteenään 27,5% (n=92) vastaajista. Muistettakoon, että turkulaisia oli tutkimuksessa 36,5% osallistujista. Täydennyskoulutuksen omalla lehdellä, Aurinkolaivalla, oli merkittävä osuus, sillä 25,7% (n=86) vastaajista piti sitä yhtenä tietolähteenään. Noin viidesosan osuuden saivat myös www-sivut (22,7%, n=76), koulutusesite ja työnantaja, molemmat 20,3% (n=68).

Kuvio 18. Tietokanava Turun AMK:n täydennyskoulutukseen osallistumiseen

Muista lehdistä ammattilehdet saivat 8,7% (n=29), Salon Seudun Sanomat 7,8% (n=26), Turkulainen/Aamuset 4,5% (n=15) ja Loimaan Lehti 2,4% (n=8) osuuden. Epäilemättä varsinkin paikallislehdillä on oma merkittävä osuutensa alueen ihmisten tavoittamisessa ja koulutustietokanavina. Myös ilmaisjakelulehdillä on vaikutusta tietokanavina, sillä on muistettava, että esimerkiksi Turun Sanomia ei kaikilla koulutus-tietojen hakijoilla ole varaa tai halua tilata.

Ammattilehden kysymyksessä 18 valinneet vastasivat: ”Tehy” (n=7), ”Helsingin Sanomat” (n=6), ”Teatteri-lehti” (n=2), ”Suun terveydeksi”, ”Rakennuslehti”, ”Forssan lehti”, sekä ”Terveystietä” (n=1). Muiden lehtien joukkoon olisi vastausvaihtoehdoksi kannattanut laittaa myös Helsingin Sanomat, siksi laajaa sen suosio oli. Nyt ehkä joku Helsingin Sanomien lukija jätti lehden mainitsematta, koska se ei kuulu ammattilehtiin.

Muista kanavista saivat ystävät 8,1% (n=27), koulu 3,3% (n=11), messut 1,8% (n=6) ja määrittelemätön muu kanava 4,2% (n=14) vastaajista. Epävirallisilla tietolähteillä, ystävillä ja tuttavilla näyttää olevan varsin tärkeä merkitys tiedonlähteenä, ja heidän osuutensa heijastelee myös koulutuksen onnistumista. Luultavasti henkilö, joka on itse ollut tyytyväinen saamaansa koulutukseen, myös helpommin informoi siitä ystäviään ja tuttaviaan.

Muu kanava -kysymyksen valinneet 20 henkilöä vastasivat: ”sähköposti” (n=3), ”työpaikalle tuli tietoa koulutuksesta” (n=3), työvoimatoimisto (n=2), ”kaverilta tieto”, ”työnantaja ilmoitti”, ”kysely”, ”kutsu”, ”kirje edellisen koulutuksen perusteella”, ”kypsyi yrittäjäkurseista työvoimatoimistosta”, ”koulutustyöryhmä”, ”työkaveri” sekä ”puhelu AMK:n” (n=1). Jotkut muun kanavan valinneet eivät yksilöineet kanavaa tarkemmin.

Tämän kysymyksen suurimpana yllätyksenä on pidettävä radion mitätöntä osuutta; vain 7 vastaajaa valitsi jonkun radiokanavan. Auran Aallot ja Radio Sata saivat molemmat kaksi vastaajaa pitämään niitä tietokanavinaan. On vaikea keksiä muuta syytä tähän, kuin että ihmiset eivät aktiivisesti kuuntele radiota, ainakaan radiomainoksia, vaikka he kuulevatkin musiikin täyttämiä radiolähetysä. Tämä kehitys voi päteä erityisesti paikallisradiotarjontaan, mutta luonnollisesti asiaa pitäisi tutkia tarkemmin, jotta näille otaksuille saataisiin kunnollista evidenssiä.

Voidaan tietysti myös väittää, että vaikka ihmiset eivät nimeäkään radiota tiedonlähteenään, he silti saavat kipinän osallistumiseen radiomainoksista. Tämäkin väite vaatisi kunnan perustelun. On nimittäin muistettava, että kirjekysely, jolla tämä tutkimus tehtiin, antaa ihmisille paljon enemmän harkinta-aikaa vastauksiin kuin esimerkiksi puhelinhaastattelu. Ja tällöin ainakin osa vastaajista harkitsi vastauksiaan tarkkaan, joten on peräti ihmeellistä, jos radio ei tietokanavana tullut sittenkään mieleen, jos radiolla kuitenkin oli merkittävä rooli mainoskanavana.

Myös TV:n vaikutus tiedonlähteenä on marginaalinen, sillä vain yksi vastaaja nimesi sen tietolähteekseen. Tämä ei ole ihme, sillä luultavasti hyvin harva katsoo säännöllisesti paikallisteleviä.

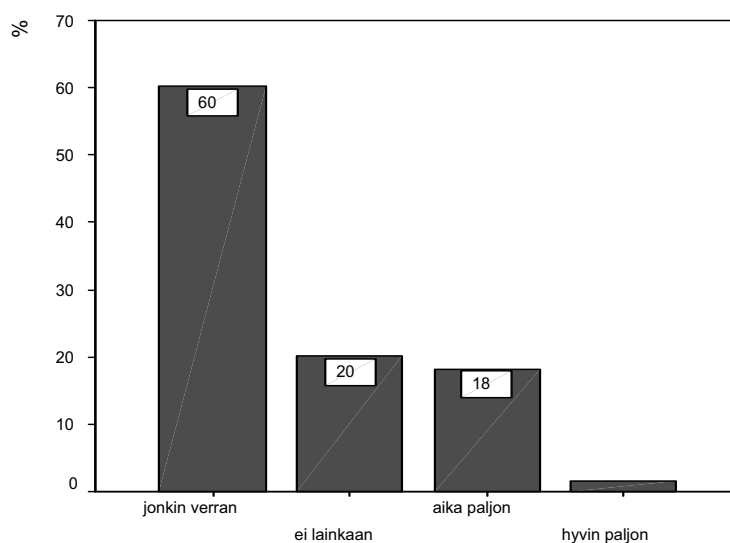
Täydennyskoulutuksen mainonnan huomaaminen

Tutkittaessa täydennyskoulutuksen mainonnan vaikuttavuutta, kysyttiin ensimmäiseksi, oliko osallistuja huomannut viime aikoina täydennyskoulutuksen mainontaa. Jonkin verran mainontaa oli havainnut 60,2% (n=201) eli kolme viidesosaa asiakkaista. Aika paljon mainontaa oli havainnut 18,3% (n=61) ja hyvin paljon 1,5% (n=5) asiakkaista. Mainontaa ei ollut lainkaan havainnut 20,1% (n=67) asiakkaista (Kuvio 19.) Yksi osallistuja ei vastannut tähän kysymykseen.

Oma kiinnostus koulutukseen vaikuttaa mainonnankin huomaamiseen, mikä voitiin vahvistaa ristiintaulukoinnilla ja varianssianalyysillä (kts. sivu 47). Koska suurin osa asiakkaista on osallistumassa koulutukseen vuoden sisällä, monet mitä ilmeisemmin hakevat aktiivisesti koulutusinformaatiota. Toisaalta, tulevaisuuden osallistujien (n=202) joukosta 31 eli vajaa seitsemäsosa ei ollut lainkaan huomannut täydennyskoulutuksen mainontaa.

Tällöin se, että neljä viidesosa asiakkaista huomaa täydennyskoulutuksen mainontaa, on sinänsä positiivista, mutta kun vain yksi viidesosa asiakkaista on huomannut mainontaa runsaasti, mainonnan tehostaminen on myös asia, johon tulee jatkossa kiinnittää huomiota. Kysymyksen sanamuoto ”viime aikoina” on tietysti tulkinnanvarainen ja ihmiset käsittävät sen eri tavoin.

Kuvio 19. Täydennyskoulutuksen mainonnan huomaaminen (n=334)

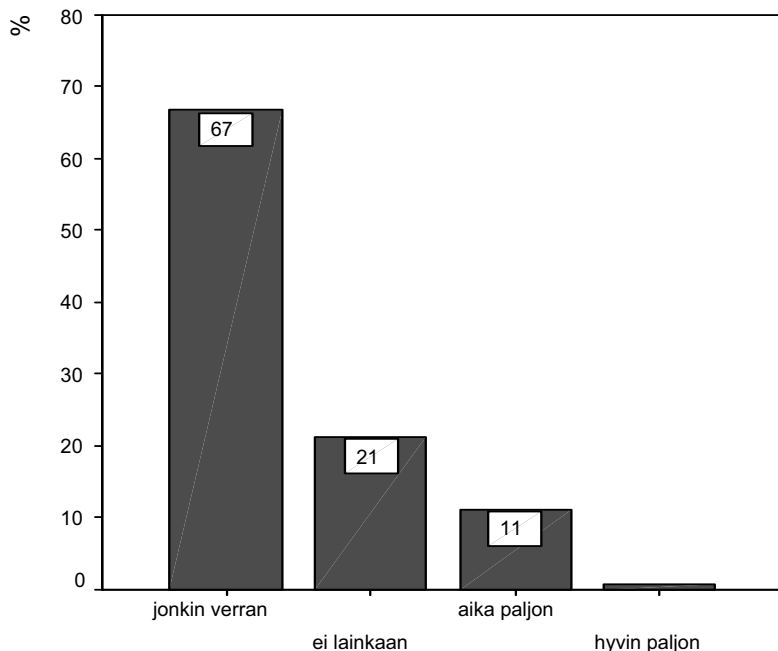

Mainonnan herättämä kiinnostus lisäkoulutusta kohtaan

Seuraavaksi tarkasteltiin mainonnan vaikuttavuutta koulutukseen hakeutumisessa kysymällä: ”herättikö huomaamasi mainos kiinnostusta lisäkoulutukseen”. Ne, jotka eivät olleet huomanneet mainontaa lainkaan, eivät vastanneet tähän kysymykseen. Suurin osa asiakkaista vastasi ”jonkin verran” (66,8%, n=179). ”Aika paljon” vastasi 11,2% (n=30) ja ”hyvin paljon” 0,7% (n=2). ”Ei lainkaan” vastasi 21,3% (n=57). Kysymykseen jätti vastaamatta 67 henkilöä, joka vastaa täysin edelliseen kysymykseen ’ei lainkaan’ vastanneiden määrää.

Tässäkään vastausten tulkinta ei ole millään lailla yksiselitteistä. Yhtäältä mainonta herätti vain kymmenesosassa vastanneita ’aika paljon’ kiinnostusta lisäkoulutukseen. Mainonnalla ei siis näytä olevan suurtakaan vaikutusta koulutukseen hakeutumisessa. Toisaalta, koulutus ei ole mikään kertakulutushyödyke, vaan siihen osallistuminen vaatii harkintaa ja panostusta. Siksi on täysin ymmärrettävää, ettei mainos vaikuta suuresti koulutukseen lähtöön, koska etusijalla koulutukseen hakeutumisessa on henkilön tarve saada lisää koulutusta. Mainonnalla ei kenties herätetä halua kouluttautumiseen, vaan sillä pikemminkin annetaan informaatiota erilaisista koulutusvaihtoehdoista.

Kuvio 20. Mainonnan herättämä kiinnostus lisäkoulutukseen (n=268)

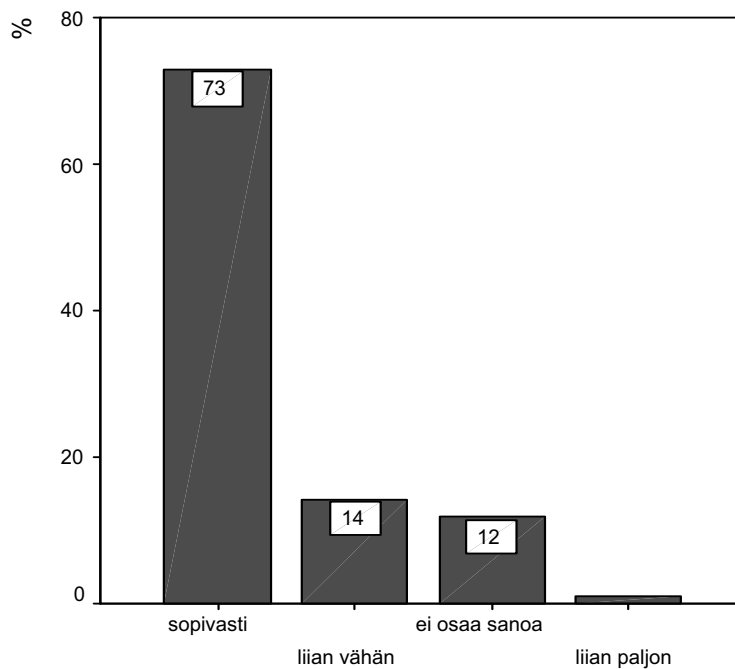

Mainosten informatiivisuus

Tässä kohdassa pyrittiin selvittämään, tarjotaanko Turun AMK:n täydennyskoulutuksen mainoksissa mahdollisesti liikaa tai liian vähän tietoa koulutuksista. Osallistujien valtaosan mielestä tietoa tarjotaan sopivasti (72,9%, n=240). ”Liian paljon” vastasi vain 0,9% (n=3) ja ”liian vähän” 14,3% (n=47) (kuvio 21.) Kysymykseen vastasi ”en osaa sanoa” 11,9% (n=39) ja kysymykseen jätti vastaamatta 6 henkilöä.

Informaation tai tiedon määrä mainoksissa tuntuu olevan sopiva ja korkeintaan sitä voitaisiin hieman lisätä. Tämän vastauksen tulkinta lienee helpompaa kuin edellisten: Turun AMK:n mainokset ovat vastausten perusteella varsin informatiivisia ja jäsenneltyjä, eivätkä sisällä liikaa informaatiota. Tosin on myös huomattava, että kysymyksen ymmärtäminen tuotti monelle vastaajalle ongelmia, sillä on varsin luonnollista ajatella, että ’tietoa ei ole koskaan liikaa’.

Kuvio 21. Turun AMK:n mainosten informatiivisuus (n=329)

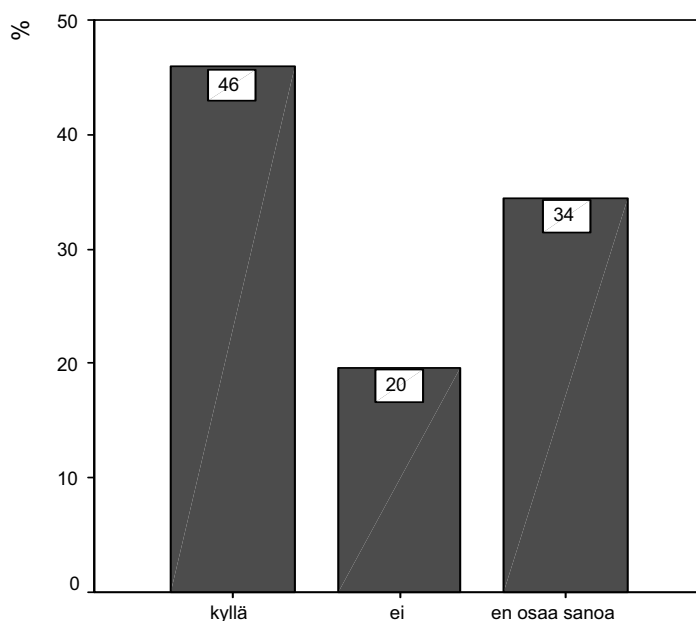
Täydennyskoulutuksen mainonnan riittävyys

Seuraavaksi kysyttiin asiakkailta mainostetaanko Turun AMK:n täydennyskoulutusta riittävästi. Mainontaa piti riittävänä 45,9% (n=152) ja sitä ei pitänyt riittävänä 19,6% (n=65) asiakkaista (kuvio 22.). Kysymykseen ei osannut vastata 34,0% (n=114) asiakkaista ja siihen jätti kokonaan vastaamatta 4 henkilöä.

Mainonnan riittävyttä pohdittaessa on ensinnäkin kysyttävä: riittävä mihin tarkoitukseen? Suurin osa vastaajista oli varmaan ymmärtänyt, että riittävyydellä tarkoitettiin riittävyttä asiakkaiden tavoittamiseen. Mutta vaikka tämän olisi ymmärtänytkin, kolmasosa ihmisistä katsoi, että kysymyksen arvioiminen oli liian vaikeaa, koska käytettävissä ei ollut objektiivista tietoa. Subjektiivinen kokemus tai ”mutu” ei taas monelle riittänyt perusteeksi arvion antamiseen.

Toisaalta, asiakas olisi voinut myös vastata kysymykseen sillä perusteella, mainostetaanko täydennyskoulutusta juuri hänen tarpeisiinsa nähden riittävästi. Ne, jotka kysymykseen vastasivat, olivat enimmäkseen sitä mieltä, että täydennyskoulutusta mainostetaan riittävästi. Toisaalta, kun 20% ei ollut huomannut mainontaa lainkaan ja miltei saman verran ihmisiä pitää mainontaa riittämättömänä, tämä antaa aiheen olettaa, että mainonta ei tavoita kaikkia ihmisiä. Miksi se ei heitä tavoita, onkin sitten paljon kiinnostavampi kysymys. Tähän kysymykseen ei tämän tutkimuksen puitteissa pystytä ottamaan kantaa, vaan asian selvittämiseen vaadittaisiin jatkokysely niille, joita mainonta ei tavoittanut.

Kuvio 22. Täydennyskoulutuksen mainonnan riittävyys (n=331)

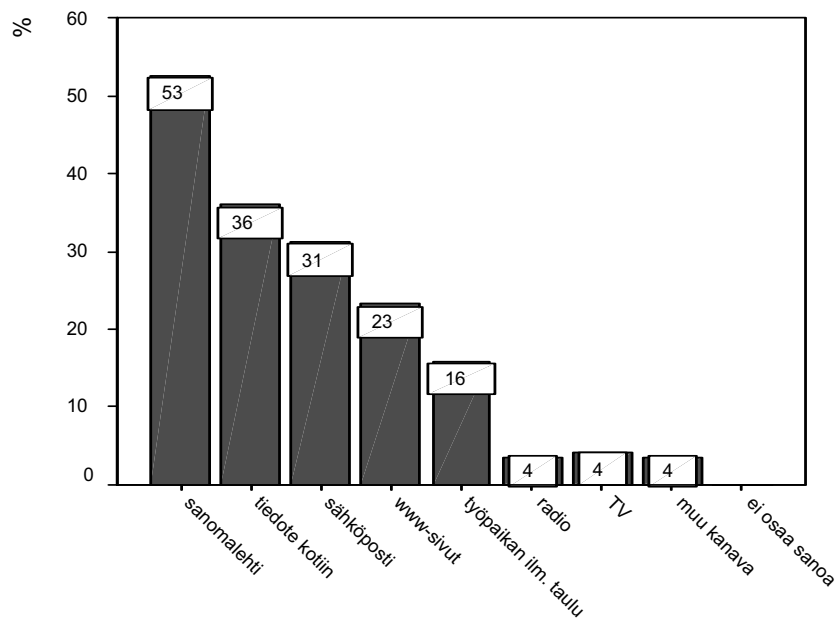
Paras mainoskanava

Edelliseen kysymykseen liittyen pyydettiin asiakkaiden käsitystä siitä, mikä olisi heidän tavoittamiseensa paras mainoskanava, eli kysyttiin ”mikä kanava tavoittaisi sinut parhaiten?” Tähän kysymykseen varsin monet kuitenkin valitsivat useita vaihtoehtoja, joten kysymys vastaa ehkä enemmän kysymykseen, mitkä kanavat tavoittaisivat sinut parhaiten.

Sanomalehteä piti parhaana kanavana hieman yli puolet eli 52,1% (n=170), ja 17,3% (n=58) valitsi sen yksin parhaaksi kanavaksi. Seuraavina olivat kotiin jaettava tiedote 37,0% (n=123) sekä sähköposti 31,0% (n=103), joita siis noin kolmannes piti parhaana kanavana. Sitten seurasivat www-sivut (22,3%, n=74) ja työpaikan ilmoitustaulu (16,0%, n=53). Varsin vähän kannatusta saivat TV (4,5%, n=19) ja radio (3,9%, n=15). Muun kanavan valitsi 3,9% (n=15) vastaajista ja yksi henkilö ei osannut vastata kysymykseen. Sanomalehdet olivat selvä suosikki myös kysyttäessä mistä ihmiset hakevat tietoa koulutuksista, joten sanomalehtien menestys tässä suhteessa ei ollut kovin yllättävää.

Muuhun kanavaan vastattiin: ”työpaikalle tulevat ilmoitukset” (n=3), ”koulutuseseite” (n=3), ”Aurinkolaiva” (n=2), ”posti työpaikalle omaan työpisteeseen” (n=2), ”tekstiviesti/fax”, ”henkilökohtainen kontakti”, ”työpaikalle tuleva henkilökohtainen esite”, sekä ”työnantajan kautta tapahtuva ilmoittelu”.

Kuvio 23. Mainoskanava, joka tavoittaa osallistujat parhaiten (n=332)

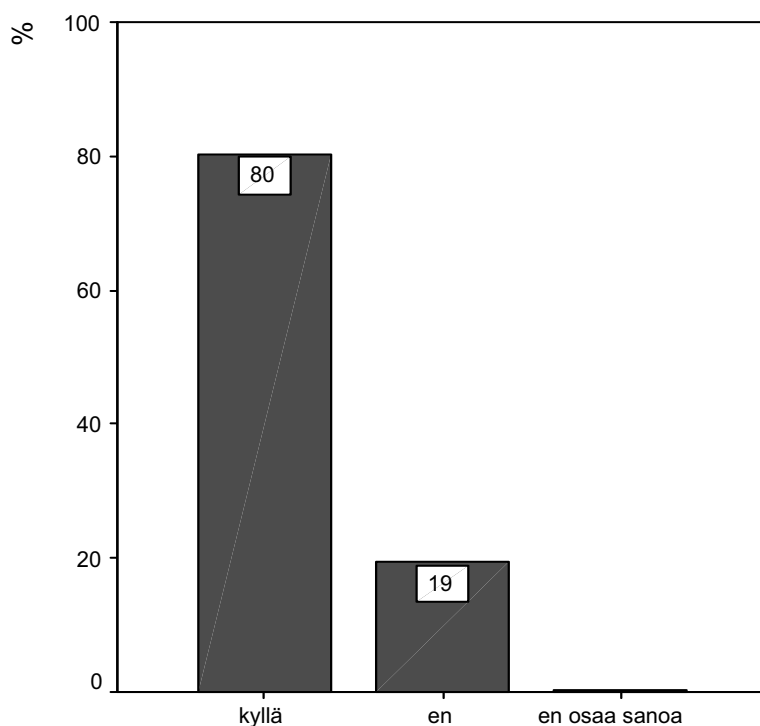

Koulutustarjontaan liittyvän tiedon riittävyys

Viimeiseksi kysyttiin, onko asiakas saanut itse riittävästi tietoa haluamistaan koulutusvaihtoehdoista Turun AMK:ssa. Tähän kysymykseen vastasi myönteisesti 80,3% (n=265) vastaajista ja kielteisesti 19,4% (n=64). Yksi vastaajista ei osannut sanoa ja 1,5% (n=5) jätti vastaamatta kysymykseen.

Tämä kysymys ottaa huomioon kaikki mahdolliset koulutustarjonnan tietolähteet, ei vain mainontaa. Kun vähän alle puolet vastaajista piti mainonnan määrää riittävänä, niin nyt neljä viidesosaa on kuitenkin saanut riittävästi tietoa koulutuksista, mikä korostaa sitä, että muilla lähteillä kuin mainoksilla on tärkeä osuus koulutuksista tiedottamisessa. Eri asia sitten on se, mitkä lähteet ihmiset mieltävät mainonnaksi ja mitkä vain tiedottamiseksi. Tiedottamisen ja mainonnan välinen rajakin on varsin häilyvä. Radiomainos, sanomalehden ilmoitus tai kotiin jaettava tiedote on ehkä helpointa mieltää mainonnaksi. Ja toisaalta, ystävän suositus, Turun AMK:n www-sivut tai työpaikan ilmoitustaulu taas ehkä helpommin mielletään vain tiedottamiseksi.

Kuvio 24. Tiedon riittävyys koulutustarjonnasta (n=330)

Yhteenvetoa mainonnasta

Vastaajat hakivat koulutustietoja selvästi eniten sanomalehdistä. Merkillepantavaa kuitenkin oli, että sanomalehdet eivät suinkaan olleet ainoa kanava koulutustietojen haussa, vaan suurin osa osallistujista käytti useita lähteitä. Työpaikan ilmoitukset olivat jopa yllättävän keskeinen tiedonhakukanava. Parhaiten osallistujia tavoittavana mainoskanavana pidettiin myös sanomalehteä. Osallistujat pitivät kotiin jaettavaa tiedotetta ja sähköpostia hyvänä mainoskanavana. Sen sijaan työpaikan ilmoitustaulu ei saavuttanut mainoskanavana läheskään yhtä suurta suosiota kuin tiedonhakukanavana.

Ihmisten aktuaalinen tiedonhakukanava ja parhaiten tavoitettava mainoskanava ovat kuitenkin kaksi eri asiaa; vaikka sähköposti varmaan tavoittaa ihmiset tehokkaasti, sitä käytetään harvoin mainostamisessa, samoin kuin kotiin jaettavaa tiedotettakin. Sähköpostimainonnan lisääminen on mahdollista vähin taloudellisin panostuksin, mutta kotiin jaettavia tiedotteita voidaan tuskin lähettää kovin montaa kertaa vuodessa.

Tiedon saaminen Turun AMK:n täydennyskoulutuksesta ei täysin vastaa koulutustietojen hakemisen osuuksia, esimerkiksi jostakin sanomalehdestä oli tiedon saanut noin 35% vastaajista, kun taas 63% vastaajista haki koulutustietoja sanomalehdestä. Tämä merkitsee sitä, että koulutustietojen saaminen mieleisestä koulutuksesta voi edellyttää varsin monen eri tietokanavan käyttöä. Joka tapauksessa, suurin osa vastaajista katsoo kuitenkin saaneensa riittävästi tietoa eri koulutusvaihtoehdoista.

Ilmaisjakelulehdillä ja Aurinkolaivalla oli tosiasiallisesti suurempi osuus tiedon saamisessa kuin mitä olisi voinut tiedon haun prosentiosuuksien pohjalta olettaa; tosin kysymys 18 - 20 sisälsi enemmän vaihtoehtoja kuin kysymys 17, joten tässä suhteessa vertailu on varsin hankalaa tehdä. Päätelmä, jonka mukaan ihmiset hakevat tietoa eri lähteistä kuin mistä sitä tosiasiallisesti saavat, saa sekin tiettyä oikeutusta, kun otetaan huomioon edellä mainittu varaus kysymysten eroista. Esimerkiksi epävirallisista kanavista kuten ystävilta ym. tuskin aktiivisesti haetaan koulutustietoja, vaikka niitä kuitenkin sitten saadaan.

5 MUUTTUIJEN VÄLISIÄ YHTEYKSIÄ

Seuraavaksi tarkastellaan muuttujien välisiä yhteyksiä. Niitä tarkastellaan sekä ristiintaulukoinnin että varianssianalyysin keinoin. Pyrkimyksenä on tällöin saada esille sellaisia yhteyksiä, joita ei pelkän aineiston kuvailun avulla löydetä. Tilastolliseen tarkasteluun täytyy liittää kuitenkin se varaus, että tässä käytetty tilastollinen testaus ei suoraan kerro muuttujien välisten yhteyksien syitä, vaan syyt täytyy aina aineiston tulkinnan kautta konstruoida. Havaintojen syiden tilastollinen etsiminen edellyttäisi huomattavan laajaa tutkimusotetta, eikä ole tässä yhteydessä tarkoituksenmukaista. Tässä tutkimuksessa saavutettu tieto on siksi vain suuntaa-antavaa.

Ristiintaulukointi perustuu solufrekvenssien odotusarvoihin ja siinä usein käytetty Khin neliötesti solufrekvenssien yhteensopivuuden laskemiseen. Ristiintaulukoinnissa käytetään yleisesti sovittua tilastollisen merkitsevyyden rajana pidetään $p < 0,005$ eli on 5% mahdollisuus olla väärässä väittämällä että muuttujien välillä on yhteys tai ero. Jos todennäköisyys eli p-arvo on $< 0,001$, niin arvo on tilastollisesti erittäin merkitsevä, jos arvo on välillä $0,001 - 0,01$, arvo on tilastollisesti merkitsevä ja jos p on välillä $0,01 - 0,05$, arvo on tilastollisesti melkein merkitsevä.

Ristiintaulukoinnin jälkeen käytettiin Oneway Anova -varianssianalyysia numeerisen muuttujan keskiarvojen vertaamiseen numeerisen muuttujan eri luokissa. Tämän analyysin etuna on se, että testi ei pelkästään anna tiettyä yleistä p-arvoa, vaan se antaa myös eri muuttujien välisten luokkien merkitsevyyssarvot (significance) eli p-arvot. Tämän perusteella voidaan siis sanoa, mitkä luokkien väliset keskiarvot ovat tilastollisesti merkitseviä. P-arvon kriteerit ovat luonnollisesti samat kuin ristiintaulukoinnissa.

Tutkimuksen lopussa olevissa liitesivuissa on esitetty vain tilastollisesti merkitsevät tulokset, koska muutoin liitesivut olisivat lisänneet tutkimuksen sivumäärää liikaa.

Kategoriset muuttujat

Kategorisilla muuttujilla tarkoitetaan sellaisia toisensa poissulkevia muuttujia kuin ikä, sukupuoli, koulutus ja asema työssä. Muuttujat määriteltiin seuraavasti. Ikä jaettiin tilastollisesti merkitsevien tuloksien saamisen helpottamiseksi neljään luokkaan: alle 30, 30 - 39, 40 - 49 ja 50 - 59 -vuotiaat. Yli 60-vuotiaita ei otettu tarkasteluun näiden osuuden vähyyden vuoksi. Koulutus määriteltiin perus-, keski-, alempi korke- ja korkea-asteeksi. Asema työssä eli työasema määriteltiin neljäksi luokaksi: johtavassa asemassa olevat, toimihenkilöt, työntekijät ja ei-työlliset, joihin luokittelin työttömät, opiskelijat, kotiäidit ja -isät sekä eläkeläiset. Maanviljelijät ja yrittäjät eivät näy näissä tarkasteluissa näiden luokkien pienuuden vuoksi. Toimihenkilöissä sekä ylemmät että alemmat toimihenkilöt jaoteltiin samaan luokkaan.

Asuinpaikkakunnan ja toimialan katsoin sellaisiksi kategorisiksi muuttujiksi, joilla ei ole merkitystä tilastollisessa analyysissa. Jo luokkien (13 asuinpaikkakunnassa ja 11

toimialassa) yhdistäminen tuottaisi huomattavan epätarkkaa informaatiota. SPSS-ohjelmassa täytyy ristiintaulukoinnissa tulla luokkiin määrätty määrä arvoja, muutoin tilastolliset merkitsevyysarvot eivät anna luotettavaa kuvaa aineistosta. Asuinpaikkakunnan suhteen tehtiin poikkeus lisäkoulutukseen osallistuvien tarkastelussa, mutta näihinkin tuloksiin täytyy suhtautua varauksella.

Aluksi tarkasteltiin kategorisia muuttujia 'sosiologisella otteella' eli paljastaako ristiintaulukointi tiettyjä normaaleja yhteyksiä kategoristen muuttujien välillä. Ristiintaulukointi toi esiin ne yhteydet, joita voitiin odottaakin. Iän ja koulutuksen välillä vallitsee tilastollisesti merkitsevä sekä iän ja työaseman välillä erittäin merkitsevä yhteys. Mitä nuorempi on, sitä vähemmän koulutusta ja toisaalta, kaikkein vanhemmilla ikäluokilla oli myös vähemmän koulutusta odotusarvoihin nähden. Vanhimmas-ta ikäluokasta johtavassa asemassa on odotusarvoja enemmän ja nuorimmassa ikäluokassa on ei-työllisten osuus on suurin.

Koulutuksen ja työaseman välillä vallitsee tilastollisesti erittäin merkitsevä yhteys: johtavassa asemassa on odotusarvoja enemmän korkea-asteen suorittaneita ja vastaavasti työntekijöitä on odotusarvoja enemmän sekä perusasteen että varsinkin keskias-teen suorittaneiden keskuudessa. Korkea-asteen suorittaneita on taas työntekijöiden keskuudessa selvästi odotusarvoja vähemmän, mutta kuitenkin lukumääräisesti varsin paljon. Ei-työllisten keskuudessa ei ole edellisenkaltaista vaihtelua, vaan koulutusasteen osuudet vastaavat kutakuinkin odotusarvoja.

Sukupuolen ja työaseman välillä vallitsee myös tilastollisesti erittäin merkitsevä yhteys: miehiä on odotusarvoja enemmän johtavassa asemassa ja naisia taas vähemmän. Miesten osuus työntekijöistä on odotusarvoja pienempi ja naisten taas suurempi. Eityöllisissä ei ole merkittäviä vaihteluita.

Edellä mainittujen yhteyksien syvempi tarkastelu ei tässä yhteydessä ole kiinnostavaa, koska kyseessä on markkinointitutkimus. Yhteyksien olemassaolo kuitenkin kertoo ainakin sen, että tarkasteltava aineisto on tältä osin 'normaali', vastaa sitä koostumusta, mitä tällaisesta satunnaisotannalla poimitusta aineistosta voi odottaakin löytävänsä.

Vastaajien taustatietojen yhteys koulutusvalintoihin

Seuraavaksi tarkastellaan sellaisten muuttujien kuten ikä ja sukupuoli suhdetta ilmaistuihin koulutusvalintoihin ja mielipiteisiin. Jos esimerkiksi sukupuoli määrittelee jonkun tietyn mielipiteen, tämä tieto voi itsessään olla markkinoinnin kannalta keskeinen: naisten mahdollinen suuri osuus radiomainonnan kuuntelijoista voisi auttaa kohdentamaan radiomainontaa paremmin jne. Aluksi muuttujia ristiintaulukoitiin ja tämän jälkeen, jos tilastollisen merkitsevyyden kriteerit täytyivät, suoritettiin myös varianssianalyysin.

Turun AMK:n täydennyskoulutuksen valitseminen (kysymys 9)

Sukupuolen tai iän ja Turun AMK:n täydennyskoulutuksen valitsemisen syiden välillä ei vallitse tilastollisesti merkitsevää yhteyttä.

Työaseman ja valitsemisen syiden välillä vallitsee tilastollisesti merkitsevä yhteys kohdassa 'omat kokemukset Turun AMK:stä positiivisia', jonka johtavassa asemassa olevat valitsivat odotusarvoja enemmän ja työntekijät odotusarvoja vähemmän. Anovassa $p=0,018$ eli yhteys on tilastollisesti merkitsevä. (Liite 1). Oletettavasti korkeammilla koulutusasteilla olevat kokevat myös lisäkoulutuksen tyydyttävämpänä, mutta tarkempi tieteellinen selittäminen vaatisi näiden kahden ryhmän osallistujien syvähaastattelun.

Koulutuksen ja täydennyskoulutuksen valitsemisen suhteessa vallitsee tilastollisesti erittäin merkitsevä yhteys 'työntäjän suositus' -kohdassa, jossa perusasteen ja varsinkin keskiasteen käyneet ovat saaneet selvästi odotusarvoja enemmän työnantajalta suosituksen täydennyskoulutukseen ja vastaavasti korkea-asteen osallistujat selvästi odotusarvoja vähemmän suosituksia. Anovassa $p=0.000$. (Liite 2.)

Toisin kuin edellisen yhteyden, tälle yhteydelle voidaan löytää koulutustutkimuksista luonteva common sense -tyyppinen selitys. Alemmilla koulutusasteilla aikuiskoulutukseen hakeudutaan huomattavasti harvemmin kuin ylemmillä, sillä kouluttautuminen näyttää vaativan jo olemassa olevaa koulutus pääomaa. Tälle asiantilalle on varsin johdonmukaista jatkoa se, että alemmilla koulutusasteilla työnantaja joutuu kehottamaan työntekijöitä koulutukseen, kun ylemmillä taas koulutukseen hakeudutaan omaehtoisesti. Tulos on kuitenkin varsin kiintoisa markkinoinninkin kannalta.

Täydennyskoulutukseen osallistuminen tänä tai ensi vuonna (kysymys 11)

Iän, sukupuolen sekä työaseman ja koulutukseen osallistumisaikomusten välillä ei ole tilastollista merkitsevää yhteyttä.

Koulutusasteen ja koulutukseen osallistumisen välillä ei vallitse minkäänlaista yhteyttä: päinvastoin tällaisen yhteyden esiintyminen olisi tilastollisesti hyvin epätodennäköistä ($p=0,929$). Tämä vaikuttaa aluksi hieman yllättävältä tulokselta, sillä koulutusaste usein korreloi positiivisesti jatkokoulutukseen hakeutumisen suhteen, mutta koska otoksen osallistujat ovat jo valikoituneita, tulos on täysin ymmärrettävä. Ne jotka kouluttavat itseään, ovat myös jatkossa innokkaampia koulutukseen, olipa heidän koulutusasteensa mikä hyvänsä.

Täydennyskoulutukseen osallistumattomuus (kysymys 16)

Täydennyskoulutukseen osallistumattomuuden ja sukupuolen tai koulutusasteen välillä ei vallitse tilastollisesti merkitsevää yhteyttä.

län yhteys osallistumattomuuden syihin antaa tilastollisesti merkitsevän yhteyden, iän ja perhesyiden suhteessa, jossa $p=0,011$. (Liite 3.) Vanhimma ikäluokasta (50 - 59 v.) perhesyyt ilmoitti syyksi osallistumattomuuteen selvästi luokkaa 30 - 39 v. vähemmän: muiden luokkien välillä ei varianssianalyysillä 0,05 merkitsevyystasolla (jonka ohjelma muuttujien välille ilmoittaa) tällaista yhteyttä löytynyt. Ainakin osaselityksenä lienee se, että 35-vuotiaalla osallistujalla on pieniä lapsia todennäköisemmin kuin 55-vuotiaalla.

Asema työssä tuottaa jälleen tilastollisesti merkitsevän yhteyden: toimihenkilöt ilmoittivat selkeästi odotusarvoja enemmän syyksi osallistumattomuuteen koulutustarpeen puuttumisen, $p=0,037$ (Liite 4) ja perhesyyt osallistumattomuuteen ilmoittivat muita useammin työntekijät ja ei-työlliset, $p=0,026$ (Liite 5). Molemmille löytyy looginen selitys, joka täytyy tietysti esittää varauksin. Toimihenkilöt todennäköisesti katsovat saaneensa varsin paljon koulutusta, sillä heissä on muita useammin korkea-asteen suorittaneita. Ei-työlliset ovat muita nuorempia, ja heillä on usein pieniä lapsia, joten siinä mielessä perhesyyt voivat hyvinkin estää koulutukseen osallistumisen.

Noin puolet (50,9%) vastaajista ilmoitti osallistumattomuudelleen syyksi ajanpuutteen. Ajanpuute ei kuitenkaan näytä liittyvän kategoriin muuttujiin tai niihin liittyviin tekijöihin. Sukupuoli, ikä, koulutus tai asema työssä eivät näytä olevan tilastollisesti merkitseviä tekijöitä ajanpuutteeseen.

Ei-työllisten ajanpuutteen ero suhteessa työllisiin oli yllättävänkin vähäinen, kun ottaa huomioon ei-työllisten vapaa-ajan määrän. Selitys tälle vähäiselle erolle lienee se, että ei-työllisten ryhmä on varsin heterogeeninen: opiskelijalle ei vapaa-aikaa välttämättä ole työllisiä enemmän, kun taas pelkästään työttömänä olevalle ei ajanpuutteen olettaisi olevan perustava syy osallistumattomuuteen. Pikemminkin syynä todennäköisesti on rahanpuute.

Koulutustietojen hakeminen eri kanavista (kysymys 17)

Koulutustietojen hakemisen yhteydessä tarkastelin ristiintaulukoinnin avulla, onko jollakin kategorisella muuttujalla yhteyttä siihen, minkälaisia kanavia koulutustietojen hakemiseen henkilö käyttää. Sanomalehtien yhteydessä ikä nousi merkitseväksi tekijäksi (p -arvo 0,035). Ikäluokista 30 - 39-vuotiaat näyttävät käyttävän sanomalehtiä suhteellisesti eniten ja 50 - 59-vuotiaat suhteellisesti vähiten koulutustietojen hakemiseen. Sukupuoli, työasema tai koulutus eivät tuota tilastollista yhteyttä.

Www-sivujen yhteydessä ikä nousi erittäin merkitseväksi tekijäksi: alle 30-vuotiaat käyttävät odotusarvoja huomattavasti enemmän www-sivuja koulutustietojen hakemiseen ja 50 - 59-vuotiaat vastaavasti huomattavasti vähemmän. Tämä tulos on odotettu: mitä nuorempi on, sitä tottuneempi on myös www-sivujen käyttöön. Varianssi-

analyysi varmistaa asian: kyse on erittäin merkitsevstä yhteydestä eri ikäluokkien välillä.

Työasema, koulutus, ja sukupuoli eivät ristiintaulukoinnilla tällaista yhteyttä näytä. Varsinkin koulutuksen suhteen tulos on hieman yllättäväkin, sillä olisi voinut olettaa, että mitä korkeampi koulutustaso, sitä enemmän on tottunut www-sivujen käyttämiseen.

Täydenniskoulutuksen mainonnan huomaaminen (kysymys 21)

Seuraavaksi tutkin yhteyksiä mainonnan huomaamisen ja siihen vaikuttavien tekijöiden välillä. Täydenniskoulutukseen osallistuminen lähitulevaisuudessa vaikuttaa siihen, miten paljon huomaa täydenniskoulutuksen mainontaa. Tämä pätee erityisesti mainonnan huomaamista mittaavien luokkien ”ei lainkaan” ja ”jonkin verran” välillä: tämä näkyy selvästi Anovalla (p-arvo 0,032). Ristiintaulukoinnissa taas ne, jotka tulevat osallistumaan täydenniskoulutukseen, vastasivat odotusarvoja vähemmän ”ei lainkaan” ja ne, jotka eivät tule osallistumaan, vastaavasti odotusarvoja enemmän ”ei lainkaan” (*Liite 6*). Huomattava kuitenkin on, että 31 niistä, jotka tulevat osallistumaan täydenniskoulutukseen, vastasivat, etteivät he ole huomanneet täydenniskoulutuksen mainontaa lainkaan.

Sukupuolen ja mainonnan huomaamisen välillä ei ristiintaulukoinnissa havaittu tilastollisesti merkitsevää eroa. Sen sijaan iän ja mainonnan huomaamisen välillä oli yllättäen ristiintaulukoinnissa merkitsevä ero ja tämä ero vahvistui varianssianalyyseissa (p-arvo 0,001). (*Liite 7*) Alle 30-vuotiaat huomasivat täydenniskoulutuksen mainontaa huomattavasti enemmän kuin 40 - 49 ja 50 - 59-vuotiaat. Muiden ikäryhmien välillä ei ollut tilastollisesti merkitsevää eroa. Tämän eron selittäminen on ilmeisesti varsin monisyinen juttu ja vaatisi tarkempaa tutkimusta: ainakin nuoret lukevat tutkimusten mukaan sanomalehtiä vähemmän kuin vanhemmat ikäluokat. Tässä yhteydessä täytyy kuitenkin tyytyä pelkkään tulokseen.

Koulutus ja asema työssä eivät sen sijaan näytä sisältävän yhteyttä mainonnan huomaamiseen.

Tiedon saaminen koulutusvaihtoehdoista (kysymys 26)

Sukupuoli ja tiedon riittävyys eri koulutusvaihtoehdoista ei paljasta tilastollista yhteyttä, samoin käy myös iän ja tiedon riittävyyden sekä työaseman ja tiedon riittävyyden välillä. Sen sijaan, hieman yllättäen, tilastollisesti merkitsevä yhteys paljastuu osallistujien koulutuksen ja tiedon riittävyyden (p-arvo 0,011) välillä (*Liite 8*). Perusasteen käyneet katsoivat saaneensa keskiasteen käyneitä vähemmän tietoa koulutusvaihtoehdoista. Muilla koulutusasteilla ei ollut luokkien välillä merkittävää eroa. Koulutuksen ja tiedon riittävyyden välisen yhteyden selittäminen vaatisi jälleen syvempää tutkimusta. Voitaisiin olettaa, että perusasteen käyneillä on käytössään vä-

hemmän tiedonhakukanavia (kuten www-sivut) kuin keskiasteen käyneillä, mutta kun vastaava vertailu eri korkea-asteiden välillä ei tuota merkitsevää eroa, selityksen täytynee löytyä jostakin muualta.

Koulutustiedon hakeminen ja mainoskanava (kysymykset 17 ja 25)

Suoritettaessa ristiintaulukointia koulutustietojen hakemisen ja parhaan mainoskanavan välillä, kävi ilmi, että ne, jotka hakevat koulutustietoja sanomalehdistä, myös pitävät niitä parhaana mainoskanavana. Samoin kävi www-sivujen suhteen; joka etsii koulutustietoja www-sivuilla, myös pitää niitä parhaana mainoskanavana. Myös työpaikan ilmoituksia lukevat pitävät niitä myös parhaansa mainoskanavana. Samaa asiaa testasin myös Pearsonin korrelaatiotestillä. Sanomalehden osalta korrelaatio oli 0,435, www-sivujen 0,505 ja työpaikan ilmoitusten osalta 0,335. Kaikkien korrelaatio on tilastollisesti erittäin merkitsevä ja korrelaation aste merkittävä.

Huomattakoon, että ihmiset valitsivat usein monta vaihtoehtoa parhaaksi mainoskanavaksi. Tästä huolimatta näyttää siis tilastollisesti pätevän, että se mistä henkilö hakee koulutustietoja, sitä hän myös arvostaa mainoskanavana. Täydellistä vertailua ei kysymyksen 17 eli koulutustietojen hakemisen ja kysymyksen 25 eli parhaan mainoskanavan välillä voitu tehdä, koska kaikki vastausvaihtoehdot eivät vastanneet toisiaan. Myös poissulkevia yhteyksiä esiintyi: www-sivuista koulutustietoja hakeva ei arvosta työpaikan ilmoituksia mainoskanavana odotusarvojen mukaisesti. Samoin työpaikan ilmoituksia seuraava ei arvosta sanomalehtiä mainoskanavana odotusarvojen mukaisesti.

Mainonnan huomaaminen, mainonnan ja koulutustietojen riittävyys

Viimeiseksi tarkastelin hyvin mielenkiintoista kysymystä siitä, ovatko ne ihmiset, jotka eivät huomanneet täydennyskoulutuksen mainontaa (kysymys 21) myös niitä, jotka eivät pitäneet täydennyskoulutuksen mainontaa riittävänä (kysymys 24) ja jotka eivät saaneet riittävästi tietoa koulutusvaihtoehdoista (kysymys 26).

Tilastollisesti erittäin merkitsevä yhteys vallitsee mainonnan huomaamisen ja mainonnan riittävänä pitämisen välillä ($p=0,000$). Siis ne jotka eivät huomaa mainontaa, eivät myöskään pidä mainontaa riittävänä. Tilastollisesti merkitsevä yhteys ($p=0,001$) vallitsee myös mainonnan huomaamisen ja koulutustietojen riittävyyden välillä. (Liite 10) Toisin sanoen, taas ne, jotka eivät huomaa mainontaa, pitävät koulutustietojakin riittämättömänä. Myös mainonnan riittävänä pitämisen ja koulutustietojen riittävyydenkin välillä vallitsee tilastollisesti erittäin merkitsevä yhteys ($p=0,000$). (Liite 11) Varianssianalyysi vahvistaa luokkien väliset erot ja ne ovat monessa tapauksessa tilastollisesti joko erittäin merkitseviä tai merkitseviä.

Tilastollinen merkitsevyys ei automaattisesti takaa korkeaa korrelaatiota. Pearsonin korrelaatiotesti kuitenkin näyttää, että mainonnan huomaamisen ja mainonnan riittä-

vyyden välillä vallitsee negatiivinen korrelaatio (-0,312) ja mainonnan riittävyyden ja koulutustietojen riittävyyden välillä myös negatiivinen korrelaatio (-0,199). Mainonnan huomaamisen ja tiedon riittävyyden välinen korrelaatio on positiivinen (0,187). Etumerkillä ei tässä tapauksessa kuitenkaan ole väliä, sillä negatiivinen korrelaatio kertoo vain sen, että jos esimerkiksi kysymyksessä 21 osallistuja valitsi 1-vaihtoehdon 'en lainkaan' (huomannut mainontaa), niin hän valitsi todennäköisesti kysymyksessä 24 vaihtoehdon 2, joka oli 'ei' eli mainontaa ei ollut riittävästi. Korrelaatiotestissä on tässä tapauksessa tärkeämpää korrelaation aste, joka on mainonnan huomaamisen ja mainonnan riittävyyden välillä merkittävä. Toisin sanoen, henkilö, joka ei huomaa mainontaa, ei pidä mainontaa riittävänäkään jne. Muissakin kohdissa korrelaatio on lähellä merkittävyyttä.

Edellä mainitun perusteella voidaan hyvin perustellusti väittää, että on olemassa vahva tilastollinen yhteys mainonnan huomaamisen, mainonnan riittävänä pitämisen ja koulutustietojen riittävyyden välillä. Merkittävä osa niistä, jotka eivät huomaa täydennyskoulutuksen mainontaa, eivät pidä täydennyskoulutuksen mainontaa riittävänä, eivätkä saa riittävästi tietoa koulutusvaihtoehdoista. Valitettavasti tämän analyysin puitteissa ei voida tarkemmin ottaa kantaa siihen, keitä nämä ihmiset ovat.

Yhteenveto

Muuttujien välisten suhteiden tilastollinen tarkastelu tuotti aika paljon kiintoisia tilastollisia yhteyksiä ja myös tiettyjen tilastollisten yhteyksien puuttuminen oli sinänsä kiintoisa tulos.

Koulutusaste näyttää vaikuttavan koulutukseen hakeutumiseen myös siten, että alemmilla koulutusasteilla syynä koulutukseen hakeutumiseen on muita asteita enemmän työnantajan suositus. Nuorten vähäisempi sanomalehtien lukeminen näkyy myös tilastollisessa testauksessa ja antaa aiheen miettiä nuoremmille ikäluokille suunnatun koulutuksen markkinointia esimerkiksi www-sivuilla. Pohdintaa herättää sekin, että perusasteen koulutuksen suorittaneet katsoivat saaneensa keskiasteen käyneitä vähemmän tietoa koulutusvaihtoehdoista.

Mainonnan huomaamisen tarkastelu tuotti mielenkiintoisia tuloksia. Ensiksi, osallistuminen täydennyskoulutukseen vaikuttaa myös siihen, miten paljon täydennyskoulutuksen mainontaa huomaa. Toiseksi, alle 30-vuotiaat havaitsivat mainontaa huonommin kuin muut ikäluokat. Kolmanneksi, ne jotka eivät huomaa mainontaa, pitävät täydennyskoulutuksen mainontaa riittämättömänä. Kiinnostava kysymys tässä yhteydessä onkin, keitä ovat ne ihmiset, joita täydennyskoulutuksen mainonta ei syystä tai toisesta tavoita.

6 LOPUKSI

Tutkimuksen tulokset voidaan kiteyttää seuraavasti. Osallistujista suurin osa on naisia. Yli kolmasosa heistä on Turusta, ja loput pääasiassa Varsinais-Suomen alueelta. Enemmistö osallistujista on suorittanut vähintään alemman korkea-asteen tutkinnon. Heidän ikärakenteensa noudattaa normaalijakaumaa hyvin tasaisesti, eniten heistä kuuluu 35 - 44-vuotiaisiin. Osallistajat ovat pääosin työllisiä ja toimivat varsin tasaisesti eri työasemissa. Eniten osallistujia tuli terveydenhuollon ja sosiaalipalveluiden toimialalta, muiden toimialojen osuuksien ollessa varsin tasaisesti jakautuneita.

Osallistajat hakivat täydennyskoulutuksesta eniten mahdollisuutta ammatilliseen kehittämiseen. Koulutuksien sisältö oli pääsyy tietyn koulutuksen valitsemiseen. Lähes kaksi kolmasosaa osallistujista suunnittelee osallistumista täydennyskoulutukseen parin vuoden sisällä. Ajan puute oli taas keskeisin syy osallistumattomuuteen.

Sanomalehtien merkitys on edelleen korkea koulutustietojen hakemisessa, joskin nuoret käyttävät paljon myös www-sivuja. Turun Sanomat oli keskeisin tietokanava Turun AMK:n koulutustietojen haussa. Suurin osa asiakkaista on huomannut ainakin jonkin verran Turun AMK:n mainontaa. Mainonta vaikuttaa jonkin verran asiakkaiden hakeutumiseen koulutuksiin. Mainonnan määrää pidetään yleisesti riittävänä ja parhaana mainoskanavana pidetään sanomalehtiä

Tutkimus antoi tietyn peruskuvan täydennyskoulutukseen osallistuneista. Vastaajien mielipiteet Turun AMK:sta olivat varsin positiivisia, joten tässä suhteessa organisaatiolla on aihetta tyytyväisyyteen. Toki myös parannettavaa palautteen mukaan on.

Voidaan pohtia myös niitä kysymyksiä, joita tämä markkinointitutkimus jätti avoimeksi. Ensinnäkin, tutkimus kertoo vain sen, minkälaisia täydennyskoulutukseen hakeutuneet ovat. Se ei kerro paljoakaan niistä syistä, joiden johdosta monet jättivät hakeutumatta koulutukseen. Ne, jotka suunnittelevat osallistumista jatkossakin aikuiskoulutukseen, pitävät koulutusta luontevana tapana oppimiseen ja tietämyksen päivittämiseen. Täydennyskoulutukseen hakeutuneistakin voisi tehdä vielä syvällisemmän tarkastelun, jossa kiinnitettäisiin huomiota heidän koulutusmyönteisyytensä perusteisiin. Miksi lopultakin toiset kouluttavat itseään aikuisena, kun taas toisille viimeinen kerta koulunpenkillä oli silloin, kun perus- tai keskiasteen koulu oli käyty?

Toiseksi, kaikkien tietyn talousalueen asukkaiden koulutusasenteiden tutkiminen auttaisi vielä tehokkaammin markkinoinnissa. Kuinka moni ihminen ylipäätään haluaisi osallistua aikuiskoulutukseen (poisluettuna työvoimapoliittinen aikuiskoulutus, joka ei aina ole vapaaehtoista) ja mitkä asiat aikuiskoulutuksessa erityisesti ihmisiä kiinnostaisivat.

KIRJALLISUUTTA

Rannikko, Esa. 2003. Opiskelukokemuksia avoimessa ammattikorkeakoulussa. Opiskelijakyselyn tuloksia. Turun ammattikorkeakoulun puheenvuoroja 8. Turku: Turun ammattikorkeakoulu.

Yli-Luoma, Pertti. 2002. Johdatus kvantitatiivisiin analyysimenetelmiin SPSS for Windows-ohjelman avulla. Sipoo: IMDL OY.

LIITTEET

Liite 1. Kyselylomake

TURUN AMK:N TÄYDENNYSKOULUTUKSEN MARKKINOINTITUTKIMUS, syksy 2003

A. Taustatiedot (ympyröi oikea vaihtoehto)

1. Sukupuolesi?

Mies..... 1 Nainen..... 2

2. Asuinkuntasi?

Turku1 Raisio..... 5
Kaarina 2 Salo..... 6
Loimaa 3 Uusikaupunki..... 7
Mynämäki 4 Muu, mikä..... 8

3. Ikäsi?

alle 25.....1 45-49..... 6
25-29..... 2 50-54..... 7
30-34..... 3 55-59..... 8
35-39..... 4 yli 60..... 9
40-44..... 5

4. Koulutuksesi?

Kansakoulu tai kansalaiskoulu ... 1 Opisto..... 5
Keskikoulu tai peruskoulu..... 2 Ammattikorkeakoulu..... 6
Ylioppilas..... 3 Korkeakoulu..... 7
Ammattikoulu..... 4

5. Työtilanteesi ja asemasi tällä hetkellä?

Johtavassa asemassa..... 1 Työtön..... 7
Ylempi toimihenkilö..... 2 Koululainen tai opiskelija..... 8
Alempi toimihenkilö..... 3 Kotiäiti tai -isä..... 9
Työntekijä..... 4 Eläkeläinen..... 10
Yrittäjä..... 5 Jokin muu ammattiryhmä..... 11
Maanviljelijä tai emäntä..... 6

6. Minkä alan tehtävissä toimit tällä hetkellä?

Terveystenhoolto- ja sosiaalipalvelut	1	Rakentaminen.....	7
Teollisuus.....	2	Rahoitustoiminta.....	8
Tukku ja vähittäisala.....	3	Julkinen hallinto, maanpuolustus ym....	9
Kuljetus, varastointi ja tietoliikenne	4	Maa-, riista- ja metsätalous.....	10
Koulutus.....	5	Muut yhteiskunnalliset ja	
Majoitus ja ravitsemustoiminta...	6	henkilökohtaiset palvelut.....	11

B. Täydennyskoulutukseen osallistuminen (*rasti ruutuun*)

7. Syy, miksi olet osallistunut täydennyskoulutukseen:

- Oman ammatillisen osaamisen kehittäminen
- Uuden oppiminen, sivistyminen
- Koulutuksen hyödyntäminen tutkinnossa
- Harrastus
- Työnantajan kehoitus
- Työpaikan vaihtaminen tai hakeminen
- Työmarkkina-aseman varmistaminen
- Muu syy, mikä _____

8. Miksi valitsit juuri suorittamasi täydennyskoulutuksen?

- Koulutuksen sisältö oli hyvä
- Muuta vastaavaa ei ollut tarjolla
- Koulutuspaikkakunta oli sopiva
- Aikataulu ja ajankohta olivat minulle sopivia
- Hinta oli sopiva
- Työnantajan suositus
- Muu syy, mikä _____

9. Miksi valitsit juuri Turun AMK:n täydennyskoulutuksen?

- Muilla ei ollut vastaavaa koulutusta tarjolla
- Omat kokemukset Turun AMK:n täydennyskoulutuksesta positiivisia
- Hyvät kouluttajat
- Työnantajan suositus
- Muiden (ystävien ym.) suositukset
- Muu syy, mikä _____

10. Järjestetäänkö työpaikallasi henkilöstökoulutusta?

- Kyllä, minkälaista _____
- Ei
- En tiedä

11. Suunnitteletko tänä tai ensi vuonna osallistuvasi täydennyskoulutukseen?

- Kyllä
- En - (siirry kohtaan 16)

12. Jos vastasit edelliseen kyllä, niin minkä alan?

- Kauppa- ja palvelu
- Kulttuuri
- Sosiaali- ja terveys
- Tekniikka ja luonnonvara

13. Minkä pituinen koulutus sopisi sinulle parhaiten?

- Pitkä (3-12 kk kestävä koulutus, keskimäärin yksi ilta viikossa/ 4h)
- Lyhytkurssi (kestoltaan 1-2 kk, enintään kaksi iltaa viikossa)
- Seminaari tai seminaarisarja (kesto 1-3 pv).
- Muun pituinen koulutus, minkälainen _____

14. Mikä olisi sinulle paras aika koulutukseen osallistumiseen?

- Työaikana (klo 8.00-16.00)
- Osittain työaikana
- Ma- to iltana
- Viikonloppuna (pe-su)

15. Minulle sopivin koulutusmuoto olisi

- Perinteinen luokkaopetus
- Etäopiskelu, suoritukset tentteinä oppilaitoksessa
- Kokonaan verkon kautta tapahtuva opiskelu
- Kansainvälisyyttä, esim. opintomatkoja sisältävä opiskelu
- Monimuoto-opiskelu, jossa on mm. itsenäistä opiskelua, välitehtäviä ja lähiopetusta

16. Jos et aio osallistua täydennyskoulutukseen tänä tai ensi vuonna, niin miksi et?

- Ajanpuute
- Taloudelliset syyt
- Ei ole lisäkoulutuksen tarvetta
- Aikaisempi koulutus ei tyydyttänyt
- Työnantaja ei suosittelen
- Perhesyyt
- Oman alan koulutusta ei ole riittävästi tarjolla. Mainitse, mitä

C. Täydennyskoulutuksen mainonnan ja ilmoitusten huomaaminen

17. Mistä haet tietoa koulutuksesta yleensä?

- Sanomalehdet
- Ammattilehdet
- Ilmaisjakelut
- www-sivut
- Työpaikalle tulevat ilmoitukset
- Suora kontakti oppilaitoksiin
- Jokin muu, mikä _____

18-20. Mistä sait tiedon Turun AMK:n täydennyskoulutuksesta?

18. Lehdestä?

- Turun Sanomat
- Salon Seudun Sanomat
- Loimaan Lehti
- Täydennyskoulutuskeskuksen oma lehti: Aurinkolaiva
- Turkulainen/ Aamuset
- Ammattilehti, mikä _____

19. Tai radiosta?

- Radio Sata
- Radio Auran Aallot
- Radio Iskelmä
- Radio Majakka
- Jokin muu radioasema

20. Tai jostakin muusta kanavasta?

- TV
- www-sivut
- Koulutusesite
- Työnantaja/ työkaveri
- Messut
- Koulu
- Ystävät/tuttavat
- Muu kanava, mikä _____

21. Oletko huomannut viime aikoina Turun AMK:n täydennyskoulutuksen mainontaa?

- En lainkaan - (siirry kohtaan 23)
- Jonkin verran
- Aika paljon
- Hyvin paljon

22. Herättikö jokin huomaamasi Turun AMK:n täydenniskoulutuksen mainos tai ilmoitus kiinnostusta lisäkoulutukseen?

- Ei lainkaan
- Jonkin verran
- Aika paljon
- Hyvin paljon

23. Turun AMK:n täydenniskoulutuksen mainoksissa tai ilmoituksissa tarjotaan tietoa

koulutuksista mielestäsi

- Liian paljon
- Sopivasti
- Liian vähän
- En osaa sanoa

24. Mainostetaanko Turun AMK:n täydenniskoulutusta mielestäsi riittävästi?

- Kyllä
- Ei
- En osaa sanoa

25. Mikä kanava tavoittaisi Sinut parhaiten?

- Radio
- TV
- Sanomalehti
- www-sivut
- Kotiin jaettava tiedote
- Työpaikan ilmoitustaulu
- Sähköposti
- Muu, mikä

En osaa sanoa

26. Oletko itse saanut riittävästi tietoa haluamistasi koulutusvaihtoehtoista Turun AMK:ssa?

- En
 - Kyllä
-

27. Jos et ole löytänyt omalta alaltasi Sinulle sopivaa täydenniskoulutusta Turun AMK:sta, minkälaista täydenniskoulutusta Turun AMK:n pitäisi mielestäsi tarjota? (Voit antaa tässä myös palautetta Turun AMK:n täydenniskoulutuksen toiminnasta) _____

Kiitos osallistumisestasi!

Liite 2. Asema työssä / omat kokemukset Turun AMK:sta positiivisia

Yhteenveto

	Tapaukset					
	Validit		Puuttuvat		Yhteensä	
	N	Prosentti	N	Prosentti	N	Prosentti
omat kokemukset TuAMK positiivisia * asema työssä	292	87,2%	43	12,8%	335	100,0%

omat kokemukset TuAMK positiivisia * työ asema ristiintaulukointi

		asema työssä				Total	
		johtavassa asemassa	toimihenkilö	työntekijä	ei-työllinen		
omat kokemukset TuAMK positiivisia	ei	Count	16	114	72	42	244
		Expected Count	20,9	116,2	67,7	39,3	244,0
		% within omat kokemukset TuAMK positiivisia	6,6%	46,7%	29,5%	17,2%	100,0%
	kyllä	Count	9	25	9	5	48
		Expected Count	4,1	22,8	13,3	7,7	48,0
		% within omat kokemukset TuAMK positiivisia	18,8%	52,1%	18,8%	10,4%	100,0%
Yhteensä		Count	25	139	81	47	292
		Expected Count	25,0	139,0	81,0	47,0	292,0
		% within omat kokemukset TuAMK positiivisia	8,6%	47,6%	27,7%	16,1%	100,0%

Chi-Square Testi

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	10,031(a)	3	,018
Likelihood Ratio	8,947	3	,030
Linear-by-Linear Association	7,185	1	,007
N of Valid Cases	292		

a 1 cells (12,5%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 4,11.

Liite 3. Osallistujien koulutus / työnantajan suositus

Yhteenveto

	Tapauksia					
	Validit		Puuttuvat		Yhteensä	
	N	Prosentti	N	Prosentti	N	Prosentti
työnantajan suositus * osallistujien koulutus	326	97,3%	9	2,7%	335	100,0%

työnantajan suositus * osallistujien koulutus Ristiintaulukointi

			osallistujien koulutus				Yhteensä
			perusaste	keskiaste	alempi korkea-aste	korkea-aste	
työnantajan suositus	ei	Count	17	38	127	105	287
		Expected Count	20,2	47,5	123,3	96,0	287,0
		% within työnantajan suositus	5,9%	13,2%	44,3%	36,6%	100,0%
	kyllä	Count	6	16	13	4	39
		Expected Count	2,8	6,5	16,7	13,0	39,0
		% within työnantajan suositus	15,4%	41,0%	33,3%	10,3%	100,0%
Total	Count	23	54	140	109	326	
	Expected Count	23,0	54,0	140,0	109,0	326,0	
	% within työnantajan suositus	7,1%	16,6%	42,9%	33,4%	100,0%	

Chi-Square Testi

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	28,430(a)	3	,000
Likelihood Ratio	25,884	3	,000
Linear-by-Linear Association	23,366	1	,000
N of Valid Cases	326		

a 1 cells (12,5%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 2,75.

Liite 4. Ikä/perhesyyt

Yhteenveto

	Tapaukset					
	Validit		Puuttuvat		Yhteensä	
	N	Prosentti	N	Prosentti	N	Prosentti
perhesyyt * ikäluokat	162	48,4%	173	51,6%	335	100,0%

perhesyyt * ikäluokat Ristiintaulukointi

			ikäluokat uusi				Yhteensä
			-29	30-39	40-49	50-59	
perhesyyt	ei	Count	23	36	35	31	125
		Expected Count	21,6	40,9	37,8	24,7	125,0
		% within perhesyyt	18,4%	28,8%	28,0%	24,8%	100,0%
	kyllä	Count	5	17	14	1	37
		Expected Count	6,4	12,1	11,2	7,3	37,0
		% within perhesyyt	13,5%	45,9%	37,8%	2,7%	100,0%
yhteensä		Count	28	53	49	32	162
		Expected Count	28,0	53,0	49,0	32,0	162,0
		% within perhesyyt	17,3%	32,7%	30,2%	19,8%	100,0%

Chi-Square Testi

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	10,931(a)	3	,012
Likelihood Ratio	13,780	3	,003
Linear-by-Linear Association	2,489	1	,115
N of Valid Cases	162		

a 0 cells (,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 6,40.

Liite 5. Työasema / ei koulutustarvetta

Yhteenveto

	Tapaukset					
	Validit		Puuttuvat		Yhteensä	
	N	Prosentti	N	Prosentti	N	Prosentti
ei koulutustarvetta * työasema	145	43,3%	190	56,7%	335	100,0%

ei koulutustarvetta * asema työssä Ristiintaulukointi

		asema työssä				Yhteensä	
		johtavassa asemassa	toimihenkilö	työntekijä	ei- työllinen		
ei koulutustarvetta	ei	Count	10	46	36	27	119
		Expected Count	9,0	52,5	32,0	25,4	119,0
		% within ei koulutustarvetta	8,4%	38,7%	30,3%	22,7%	100,0%
kyllä		Count	1	18	3	4	26
		Expected Count	2,0	11,5	7,0	5,6	26,0
		% within ei koulutustarvetta	3,8%	69,2%	11,5%	15,4%	100,0%
Yhteensä		Count	11	64	39	31	145
		Expected Count	11,0	64,0	39,0	31,0	145,0
		% within ei koulutustarvetta	7,6%	44,1%	26,9%	21,4%	100,0%

Chi-Square Testi

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	8,414(a)	3	,038
Likelihood Ratio	8,655	3	,034
Linear-by-Linear Association	2,152	1	,142
N of Valid Cases	145		

a 1 cells (12,5%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 1,97.

Liite 6. Työasema/perhesyyt

Yhteenveto

	Tapaukset					
	Validit		Puuttuvat		Yhteensä	
	N	Prosentti	N	Prosentti	N	Prosentti
perhesyyt * työ asema	145	43,3%	190	56,7%	335	100,0%

perhesyyt * asema työssä Ristiintaulukointi

			asema työssä				Yhteensä
			johtavassa asemassa	toimihenkilö	työntekijä	ei-työllinen	
perhesyyt	ei	Count	11	53	26	20	110
		Expected Count	8,3	48,6	29,6	23,5	110,0
		% within perhesyyt	10,0%	48,2%	23,6%	18,2%	100,0%
	kyllä	Count	0	11	13	11	35
		Expected Count	2,7	15,4	9,4	7,5	35,0
		% within perhesyyt	,0%	31,4%	37,1%	31,4%	100,0%
Yhteensä		Count	11	64	39	31	145
		Expected Count	11,0	64,0	39,0	31,0	145,0
		% within perhesyyt	7,6%	44,1%	26,9%	21,4%	100,0%

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	9,169(a)	3	,027
Likelihood Ratio	11,568	3	,009
Linear-by-Linear As- sociation	8,091	1	,004
N of Valid Cases	145		

a 1 cells (12,5%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 2,66.

Liite 7. Täydennyskoulutukseen osallistuminen / mainonnan huomaaminen

Yhteenveto

	Tapaukset					
	Validit		Puuttuvat		Yhteensä	
	N	Prosentti	N	Prosentti	N	Prosentti
täydennyskoul. osall. tulevais. * huomaam	331	98,8%	4	1,2%	335	100,0%

Täydennyskoul. osall. tulevais. * Mainonnan huomaaminen Ristiintaulukointi

			Huomaaminen		Yhteensä
			ei huomaa	huomaa	
täydennyskoul. osall. tulevais.	kyllä	Count	31	171	202
		Expected Count	40,3	161,7	202,0
		% within täydennyskoul. osall. tulevais.	15,3%	84,7%	100,0%
	en	Count	35	94	129
		Expected Count	25,7	103,3	129,0
		% within täydennyskoul. osall. tulevais.	27,1%	72,9%	100,0%
Yhteensä		Count	66	265	331
		Expected Count	66,0	265,0	331,0
		% within täydennyskoul. osall. tulevais.	19,9%	80,1%	100,0%

Chi-Square Testi

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	6,849(b)	1	,009		
Continuity Correction(a)	6,131	1	,013		
Likelihood Ratio	6,709	1	,010		
Fisher's Exact Test				,011	,007
Linear-by-Linear Association	6,829	1	,009		
N of Valid Cases	331				

a Computed only for a 2x2 table

b 0 cells (.0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 25,72.

Liite 8. Ikäluokat / mainonnan huomaaminen

Yhteenveto

	Tapaukset					
	Validit		Puuttuvat		Yhteensä	
	N	Prosentti	N	Prosentti	N	Prosentti
Huomaaminen * ikäluokat	329	98,2%	6	1,8%	335	100,0%

Mainonnan huomaaminen * ikäluokat Ristiintaulukointi

		ikäluokat				Yhteensä	
		-29	30-39	40-49	50-59		
Huomaaminen	ei huomaa	Count	14	27	16	9	66
		Expected Count	9,6	20,5	21,5	14,4	66,0
		% within K21EIHUO	21,2%	40,9%	24,2%	13,6%	100,0%
	huomaa	Count	34	75	91	63	263
		Expected Count	38,4	81,5	85,5	57,6	263,0
		% within K21EIHUO	12,9%	28,5%	34,6%	24,0%	100,0%
Yhteensä		Count	48	102	107	72	329
		Expected Count	48,0	102,0	107,0	72,0	329,0
		% within K21EIHUO	14,6%	31,0%	32,5%	21,9%	100,0%

Chi-Square Testi

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	9,402(a)	3	,024
Likelihood Ratio	9,432	3	,024
Linear-by-Linear Association	8,403	1	,004
N of Valid Cases	329		

a 0 cells (,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 9,63.

Liite 9. Osallistujien koulutus / tiedon riittävyys

Yhteenveto

	Tapaukset					
	Validit		Puuttuvat		Yhteensä	
	N	Prosentti	N	Prosentti	N	Prosentti
Tiedon riittävyys * osallistujien koulutus	329	98,2%	6	1,8%	335	100,0%

Tiedon riittävyys * osallistujien koulutus Ristiintaulukointi

		osallistujien koulutus				Yhteensä
		perusaste	keskiaste	alempi korkea-aste	korkea-aste	
Riittävyys en	Count	0	18	26	20	64
	Expected Count	4,7	10,1	27,4	21,8	64,0
	% within TRIITTÄV	,0%	28,1%	40,6%	31,3%	100,0%
kyllä	Count	24	34	115	92	265
	Expected Count	19,3	41,9	113,6	90,2	265,0
	% within TRIITTÄV	9,1%	12,8%	43,4%	34,7%	100,0%
Yhteensä	Count	24	52	141	112	329
	Expected Count	24,0	52,0	141,0	112,0	329,0
	% within TRIITTÄV	7,3%	15,8%	42,9%	34,0%	100,0%

Chi-Square Testi

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	13,700(a)	3	,003
Likelihood Ratio	17,228	3	,001
Linear-by-Linear Association	,003	1	,958
N of Valid Cases	329		

a. 1 cells (12,5%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 4,67.

Liite 10. Mainonnan huomaaminen / mainonnan riittävänä pitäminen

täydennyskoulutuksen mainonta * huomaaminen Ristiintaulukointi

		Huomaaminen		Yhteensä	
		ei huomaa	huomaa		
täydennyskoulutuksen mainonta	kyllä	Count	7	144	151
		Expected Count	29,3	121,7	151,0
		% within täydennyskoulutuksen mainonta	4,6%	95,4%	100,0%
	ei	Count	21	44	65
		Expected Count	12,6	52,4	65,0
		% within täydennyskoulutuksen mainonta	32,3%	67,7%	100,0%
	en osaa sanoa	Count	36	78	114
		Expected Count	22,1	91,9	114,0
		% within täydennyskoulutuksen mainonta	31,6%	68,4%	100,0%
Yhteensä	Count	64	266	330	
	Expected Count	64,0	266,0	330,0	
	% within täydennyskoulutuksen mainonta	19,4%	80,6%	100,0%	

Chi-Square Testi

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	38,800(a)	2	,000
Likelihood Ratio	43,990	2	,000
Linear-by-Linear Association	31,996	1	,000
N of Valid Cases	330		

a 0 cells (,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 12,61.

ANOVA

täydennyskoulutuksen mainonta

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	25,368	1	25,368	35,335	,000
Within Groups	235,483	328	,718		
Total	260,852	329			

Liite 11. Tiedon riittävyys koulutustarjonnasta / mainonnan huomaaminen

Tiedon riittävyys *mainonnan huomaaminen Ristiintaulukointi

			Huomaaminen		Yhteensä
			ei huomaa	huomaa	
Riittävyys	en	Count	22	42	64
		Expected Count	12,5	51,5	64,0
		% within TRIITTÄV	34,4%	65,6%	100,0%
	kyllä	Count	42	222	264
		Expected Count	51,5	212,5	264,0
		% within TRIITTÄV	15,9%	84,1%	100,0%
Yhteensä		Count	64	264	328
		Expected Count	64,0	264,0	328,0
		% within TRIITTÄV	19,5%	80,5%	100,0%

Chi-Square Testi

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	11,184(b)	1	,001		
Continuity Correction(a)	10,040	1	,002		
Likelihood Ratio	10,064	1	,002		
Fisher's Exact Test				,001	,001
Linear-by-Linear Association	11,150	1	,001		
N of Valid Cases	328				

a 0 cells (.0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 12,49.

ANOVA

Tiedon riittävyys

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	1,757	1	1,757	11,509	,001
Within Groups	49,756	326	,153		
Total	51,512	327			

Liite 12. Tiedon riittävyys koulutustarjonnasta / mainonnan riittävänä pitäminen

Yhteenveto

	Tapaukset					
	Valid		Missing		Total	
	N	Percent	N	Percent	N	Percent
täydennyskoulutuksen mainonta * TRIITTÄV	325	97,0%	10	3,0%	335	100,0%

täydennyskoulutuksen mainonta * tiedon riittävyys Ristiintaulukointi

			Tiedon riittävyys		Total
			en	kyllä	
täydennyskoulutuksen mainonta	kyllä	Count	8	144	152
		Expected Count	29,5	122,5	152,0
		% within TRIITTÄV	12,7%	55,0%	46,8%
	ei	Count	31	33	64
		Expected Count	12,4	51,6	64,0
		% within TRIITTÄV	49,2%	12,6%	19,7%
	en osaa sanoa	Count	24	85	109
		Expected Count	21,1	87,9	109,0
		% within TRIITTÄV	38,1%	32,4%	33,5%
Total	Count	63	262	325	
	Expected Count	63,0	262,0	325,0	
	% within TRIITTÄV	100,0%	100,0%	100,0%	

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	54,449(a)	2	,000
Likelihood Ratio	53,380	2	,000
Linear-by-Linear Association	14,798	1	,000
N of Valid Cases	325		

a. 0 cells (.0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 12,41.

ANOVA

täydennyskoulutuksen mainonta

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	11,661	1	11,661	15,458	,000
Within Groups	243,650	323	,754		
Total	255,311	324			

Liite 13. Pearsonin korrelaatiotesti. Mainonnan huomaaminen, mainonnan riittävänä pitäminen ja tiedon riittävyys koulutustarjonnasta

Korrelaatiot

		Tiedon riittävyys	Mainonnan huomaaminen	täydennyskouluksen mainonta
Tiedon riittävyys	Pearson Correlation	1	,185(**)	-,214(**)
	Sig. (2-tailed)	.	,001	,000
	N	329	328	325
Mainonnan huomaaminen	Pearson Correlation	,185(**)	1	-,312(**)
	Sig. (2-tailed)	,001	.	,000
	N	328	334	330
täydennyskouluksen mainonnan riittävyys	Pearson Correlation	-,214(**)	-,312(**)	1
	Sig. (2-tailed)	,000	,000	.
	N	325	330	331

** Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

Turun ammattikorkeakoulun julkaisusarjoissa ilmestyneitä teoksia

TURUN AMMATTIKORKEAKOULUN TUTKIMUKSIA

1. Ovaska, Esko: Saaristoon muutto elämänpolitiikkana ja sosiaaliset verkostot saaristokunnassa. Turku, 2001. 215 s. ISBN 952-5113-09-4.
2. Salonen, Kari: Vanhussosiaalityö ammattina. 2. p. Turku, 2002. 298 s. ISBN 952-5113-11-6.
3. Hautala, Tiina: Tie kohti suomalaista toimintaterapeuttikoulutusta. Turku, 2002. 136 s. ISBN 952-5113-12-4.
4. Suominen, Tarja: Turun ammattikorkeakoulun restonomiopiskelijoiden tulkinnot opintojensa viivästymisen syistä. Turku, 2002. 96 s. ISBN 952-5113-17-5.
5. Oksanen, Taru: Exploring the Concept of Environmental Marketing as a Part of Corporate Environmental Strategy – A Case Study of Polarcup in Finland and the U.K. Turku, 2002. 141 s. ISBN 952-5113-21-3.
6. Avoranta, Annina: ”*Oho, mä lähdän taas täältä kassi kädes!*” – tutkimus nuorista naisista himoshoppailijoina. Turku, 2003. 107 s. ISBN 952-5113-24-8.
7. Ovaska, Esko: Ongelma, idylli vai elämysyhteisö? Pienten kuntien sosiaali- ja terveyspalvelujen ja sosiaalisen pääoman tarkastelua. Turku, 2003. 323 s. ISBN 952-5113-34-5.
8. Sorsa, Kaisa: Time-share-matkailupalvelun tuotteistamisen lainsäädännölliset puitteet : Espanjan, Iso-Britannian ja Suomen time-share-lainsäädäntöä koskeva oikeusvertaileva tutkimus. Turku, 2003. 257 s. ISBN 952-5113-47-7.
9. Piipponen, Vesa: Materiaalin ostostrategian ohjausmalli lentokoneen elinjakson aikana. Turku, 2003. 86 s. ISBN 952-5113-43-4.
10. Talvitie, Susanna: Sosionomiopiskelijoiden ohjatut harjoittelut : harjoittelut ja niiden ohjaus ammattiin oppimisen tukena. Turku, 2003. 127 s. ISBN 952-5113-49-3.

TURUN AMMATTIKORKEAKOULUN RAPORTTEJA

1. Kuronen, Milla-Riitta (toim.): VTLS-kirjastojärjestelmän käyttöönotto Turun ammattikorkeakoulun kirjastossa 1998-2000. Turku, 2001. 38 s. ISBN 952-5113-05-1.
2. Laurinkari, Juhani (toim.): Väliaikaisesta ammattikorkeakoulusta osaksi Turun ammattikorkeakoulua. Turku, 2001. 146 s. ISBN 952-5113-06-X.
3. Kunttu, Kristina & Huttunen, Teppo: Turun ammattikorkeakoulun opiskelijaterveystutkimus 2000. Turku, 2001. 33 s., 155 liites. ISBN 952-5113-08-6.
4. Hyvönen, Raimo: Tekniikan ammattikorkeakouluopintojen keskeytyminen. Turku, 2002. 31 s. ISBN 952-5113-10-8.
5. Alanen, Erja & Halonen, Sirpa (toim.): Ympäristöterveydenhuoltoa kehittämään : työkirja kunnan ympäristöterveydenhuollon viranhaltijalle. Turku, 2002. 35 s. + CD-ROM. ISBN 952-5113-13-2. LOPPUUNMYTTY.
6. Suvanto, Jaakko: Virtuaalimaailmojen hyödyntäminen verkkoliiketoiminnassa. Turku, 2002. 55 s. ISBN 952-5113-14-0.
7. Tulonen, Arja: OPSista HOPS ettei tulisi HUPS. Turku, 2002. 71 s. ISBN 952-5113-16-7.

8. Linnossuo, Outi & Nenonen, Suvi & Saario, Ilona (toim.): Näkökulmia hyvinvointiin 1. Turku, 2002. 111 s. ISBN 952-5113-18-4.
9. Syrjälä, Vappu & Mattinen, Annukka: Uutta voimaa työn tekemiseen : raportti Terve tulevaisuus -projektista. Turku, 2002. 83 s. ISBN 952-5113-19-1.
10. Telkki, Martti & Alasaarela, Esko: ZEF – kaksiulotteinen arviointi- ja ennakointimenetelmä Internet-pohjaiseen ryhmätyöhön. Turku, 2002. 50 s. ISBN 952-5113-23-X.
11. Alanen, Erja & Halonen, Sirpa (toim.): Ympäristöterveydenhuoltoa kehittämään : työkirja kunnan ympäristöterveydenhuollon viranhaltijalle = Miljöhälsan står i fokus : arbetsbok för den kommunala miljöhälsöförmyndigheten = Development of Environmental Health : workbook for municipal health care officials. Turku, 2003. CD-ROM. ISBN 952-5113-28-0.
12. Koskinen, Ritva: ”Tää oli kyl tosi kiva juttu, ko sää soitit” – ohjauskeskustelu opiskelun vauhdittajana. Turku, 2003. 79 s. ISBN 952-5113-29-9.
13. Lahtinen, Jari: Flamecleaner – liikkuvan öljynpolttolaitteen kehityshanke. Turku, 2003. 26 s. ISBN 952-5113-42-6.
14. Hautala, Tiina & Nenonen, Suvi & Saario, Ilona (toim.): Näkökulmia hyvinvointiin 2. Turku, 2003. 226 s. ISBN 952-5113-41-8.
15. Saalasto, Päivi & Ylander, Sirkka: Seutuportaali – kokemuksia EU-rahoitteisista hankkeista. Turku, 2003. 103 s. ISBN 952-5113-45-0.
16. Veräjänkorva, Oili: Projektityöskentely hoitotyöntekijöiden lääkehoidon osaamisen kehittämisessä : Turun ammattikorkeakoulun, Turun yliopiston ja terveystieteiden tutkimuskeskuksen yhteistyöhankkeen loppuraportti. Turku, 2003. 64 s. + 26 liites. ISBN 952-5113-48-5.
17. Niinimäki, Jukka: Verkko-opetus ammattikorkeakoulussa : katsaus pedagogisiin malleihin ja toiminnan organisointiin. Turku, 2003. 61 s. ISBN 952-5113-53-1 (verkkojulkaisu), 952-5113-50-7 (painettu).

TURUN AMMATTIKORKEAKOULUN OPPIMATERIAALEJA

1. Seilonen, Leena: WebCT 3.x : käyttäjän opas itseopiskeluun. Turku, 2001. 180 s. ISBN 952-5113-07-8.
2. Aaltonen, Heli (toim.): Näkökulmia nukketheateriin – ajatuksia ja kokemuksia teatterinuken pedagogisesta käytöstä. Turku, 2002. 161 s. ISBN 952-5113-15-9.
3. Kuusisto, Terhi: Sellonen : sellonsoiton alkeiskoulu. Turku, 2003. 45 s. ISBN 952-5113-22-1.
4. Linnossuo, Outi (toim.): Sosiaalinen ja toiminnallis-terapeuttinen työ nuorten kanssa. Turku, 2003. 130 s. ISBN 952-5113-25-6.
5. Härkönen, Pekka: Opiskelijatuutorin käsikirja. Turku, 2003. 89 s. ISBN 952-5113-32-9.
6. Virko, Esa: Kipsitöiden pintakäsittely. Turku, 2003. 54 s. ISBN 952-5113-36-1.
7. Bastman, Virpi: Räätelöityä viestintää : suomenkielinen työohjeisto maahanmuuttajanaisten ammatillisen kompetenssin vahvistajana. Turku, 2003. 70 s. + CD-ROM. ISBN 952-5113-37-X.
8. Seppälä-Kavén, Ulla: Muodon ajat : katsaus muotoiluun 1800-luvun lopulta nykypäivään. Turku, 2003. 78 s. ISBN 952-5113-44-2.
9. Viitanen, Anne: Visuaalisen markkinoinnin suunnittelu yrityskuvan rakentamisessa. Turku, 2003. 55 s. ISBN 952-5113-51-5.

10. Härkönen, Pekka: Opettajatuutorin käsikirja : tuutori-, alumni- ja mentoritoiminta Turun ammattikorkeakoulussa. Turku, 2003. 124 s. ISBN 952-5113-52-3.

TURUN AMMATTIKORKEAKOULUN PUHEENVUOROJA

1. Ponkala, Outi & Perälä, Marja-Leena & Paulin, Ritva: Terveysalan koulutusohjelma-arviointia. Turku, 2002. 55 s. ISBN 952-5113-20-5.
2. Kettunen, Juha: Competitive Strategies in Higher Education. Turku, 2003. 22 s. ISBN 952-5113-26-4.
3. Kettunen, Juha: Strategic Evaluation of Institutions by Students in Higher Education. Turku, 2003. 23 s. ISBN 952-5113-27-2.
4. Laaksonen-Heikkilä, Ritva & Nirkkonen-Mannila, Anneli: Moniammatillista yhteistyötä Turun ammattikorkeakoulussa : terveystalan, liiketalous ja ICT:n sekä taideakatemian opettajat ja opiskelijat uusien toimintatapojen oppijoina ja kehittäjinä. Turku, 2003. 43 s. ISBN 952-5113-30-2.
5. Isotalo, Sari (toim.): Opiskelutyytyväisyys puntarissa : Suuren Opiskelijakyselyn 2002 tulokset. Turku, 2003. 56 s. ISBN 952-5113-35-3.
6. Hautala, Jouni: Rakentavaa keskustelua ja käytännön esimerkkejä : Turun ammattikorkeakoulu neuvottelukuntien näkemänä. Turku, 2003. 27 s. ISBN 952-5113-33-7.
7. Lind, Kaija: Osaaminen optimiin, kompetenssit kohdalleen. HR-ohjelman käyttöönotto Turun ammattikorkeakoulussa – pilottiprojekti terveystalan tulosalueella 16.1. - 31.12.2002. Turku, 2003. 22 s. + 13 liites. ISBN 952-5113-38-8.
8. Rannikko, Esa: Opiskelukokemuksia avoimessa ammattikorkeakoulussa – opiskelijakyselyn tuloksia. Turku, 2003. 32 s. + 22 liites. ISBN 952-5113-39-6.
9. Mattinen, Annukka: Ravitsemusohjaus hoitotyössä – ammattikorkeakoulun rooli terveydenhoitajien ja sairaanhoitajien ravitsemushoidon osaamisessa. Turku, 2003. 30 s. ISBN 952-5113-40-X.
10. Haapala, Eija: Hyvää henkilöstöhallintoa etsimässä – kokemuksia kymmenestä varsinaissuomalaisesta pk-yrityksestä. Turku, 2003. 33 s. ISBN 952-5113-46-9.
11. Rannikko, Esa: Osaajat opintiellä - täydennyskoulutuksen markkinointitutkimuksen tuloksia. 53 s. + 17 liites. Turku, 2003. ISBN 952-5113-55-8 (verkkojulkaisu), 952-5113-54-X (painettu).

MUITA JULKAISUJA

Räisänen, Pekka (toim.): Laivatekniikka : modernin laivanrakennuksen käsikirja. Turku, 2000. 710 s. ISBN 952-5113-99-X.

Turun ammattikorkeakoulu
Julkaisumyynti
Sepänkatu 3
20700 Turku

puh. 010 5535 810
fax. 010 5535 791
julkaisumyynti@turkuamk.fi
www.turkuamk.fi/kirjasto/julkaisutoiminta/tilaus.html